

sveikatos ugdymas

socialinis ugdymas

2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų
**pagrindinio ir vidurinio
ugdymo programų**

BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

gamtamokslinis ugdymas

matematika

technologinis ugdymas

informacinės technologijos

kalbos

meninis ugdymas

2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio
ugdymo programų
BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

Leidinyje skelbiama 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442 „Dėl 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“.

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti:

Audronei Šuminienei, Bendrojo ugdymo departamento Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėjo pavaduotojai
(Audrone.Suminiene@smm.lt);

Daivai Vaišnorienei, Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vyriausiajai specialistei – dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimo (Daiva.Vaisnoriene@smm.lt);

Jolantai Zabietienei, Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyriaus vyriausiajai specialistei – dėl pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies įgyvendinimo kartu su profesinio mokymo programa ir vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo kartu su profesinio mokymo programa (Jolanta.Zabietiene@smm.lt).

ISBN 978-9986-03-682-1

2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio
ugdymo programų
BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

SVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Turinys

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS 6

- Mokslo metų trukmė. Ugdymo organizavimas **6**
- Mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimas.
Mokyklos ugdymo plano rengimas **8**
- Mokinio gerovės užtikrinimas ir sveikatos ugdymas mokykloje **10**
- Pažintinių, kultūrinių, socialinių ir pilietinių veiklų plėtojimas **11**
- mokinių mokymosi krūvio reguliavimas **12**
- Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas **13**
- Mokymosi pasiekimų gerinimas ir mokymosi pagalbos teikimas, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą **14**
- Neformaliojo vaikų švietimo organizavimas mokykloje **16**
- Ugdymo turinio integravimas **16**
- Dalykų mokymo intensyvinimas **17**
- Ugdymo diferencijavimas **17**
- Mokinio individualaus ugdymo plano sudarymas **18**
- Mokyklos ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimas **18**
- Asmenų, baigusių užsienio valstybės ar tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimas **19**
- Mokymosi organizavimas išlyginamosiose klasėse ar grupėse **20**
- Ugdymo proceso organizavimas mokykloje, kurioje įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas arba mokymas tautinės mažumos kalba **20**
- Laikinių mokymosi grupių sudarymas, klasių dalijimas **21**
- Ugdymo organizavimas jungtinėse klasėse **21**
- Mokinių mokymas namie **21**

II SKYRIUS. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS 23

- Pagrindinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos **24**
- Mokymosi pagal ugdymo sritis organizavimo ypatumai **25**

III SKYRIUS. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS 33

IV SKYRIUS. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIKANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS 37

- Bendrosios nuostatos **38**
- Individualaus ugdymo plano rengimas **38**
- Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas **40**
- Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos mokiniams teikimas **41**
- Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymas namie **41**

1 priedas.

SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ (PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO KARTU SU DAILĖS, MENŲ, MUZIKOS, SPORTO AR KITŲ UGDYMU PROGRAMŲ) ĮGYVENDINIMAS **42**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 43

II SKYRIUS. Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas **44**

III SKYRIUS. Specializuoto ugdymo krypties programų (vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas **46**

2 priedas.

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA **48**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 49

II SKYRIUS. Pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su formaliojo profesinio mokymo programa **49**

III SKYRIUS. Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su formaliojo profesinio mokymo programa **51**

3 priedas.

MOKINIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS LIGONINĖS IR SANATORIJOS MOKYKLOSE **55**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 56

II SKYRIUS. Ugdymo proceso organizavimas **56**

4 priedas.

PAGRINDINIO, VIDURINIO, SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE IR PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS JAUNIMO MOKYKLOSE **58**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 59

II SKYRIUS. Ugdymo proceso organizavimas **59**

5 priedas.

ASMENŲ, KURIEMS LAIKINAI ATIMTA AR APRIBOTA LAISVĖ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS **62**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 63

II SKYRIUS. Ugdymo proceso organizavimas **63**

6 priedas.

SUAUGUSIŲJŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS **65**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 66

II SKYRIUS. Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimas **66**

7 priedas.

PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS IR SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS (IŠSKYRUS ĮGYVENDINAMĄ VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE) **71**

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos 72

II SKYRIUS. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos įgyvendinimas **72**

III SKYRIUS. Socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas **74**

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai (toliau – Bendrieji ugdymo planai) reglamentuoja pagrindinio, vidurinio ugdymo programų, suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų (toliau – ugdymo programos) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą. Vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais ir kitais teisės aktais, sudaromi 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų mokyklos ugdymo planai.

2. Bendrųjų ugdymo planų tikslas – apibrėžti bendruosius ugdymo programų vykdymo reikalavimus ir pateikti rekomendacijų mokykloms ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti, kad kiekvienas mokinys pasiektų asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumą.

3. Bendrųjų ugdymo planų uždaviniai:

3.1. pateikti gaires mokyklos ugdymo turiniui kurti ir jo įgyvendinimą užtikrinančiam mokyklos ugdymo planui parengti;

3.2. nurodyti minimalų privalomą pamokų skaičių, skirtą ugdymo programoms įgyvendinti;

3.3. kurti ugdymo proceso dalyvių sąveiką (mokytojo ir mokinio, mokinio ir mokinio, mokymo ir mokymosi aplinkų) ugdymo(si) procese, siekiant personalizuoto ir savivaldaus mokymosi.

4. Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos:

4.1. **Dalyko modulis** – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

4.2. **Kontrolinis darbas** – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

4.3. **Išlyginamoji klasė** – klasė, sudaryta iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų.

4.4. **Laikinoji grupė** – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

4.5. **Mokyklos ugdymo planas** – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas, vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

4.6. **Pamoka** – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

4.7. **Specialioji pamoka** – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimties ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

4.8. **Specialiosios pratybos** – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

4.9. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos, apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

PIRMASIS SKIRSNIS

MOKSLO METŲ TRUKMĖ.

UGDYMO ORGANIZAVIMAS

5. **Ugdymo organizavimas 5–10, I–IV gimnazijos klasėse:**

5.1. **2017–2018 mokslo metai.**

5.1.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2017 m. rugsėjo 1 d.

5.1.2. Ugdymo proceso trukmė 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams – 181 ugdymo diena, IV gimnazijos klasės mokiniams – 166 ugdymo dienos.

5.1.3. Ugdymo procese skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2017 m. spalio 30 d. – lapkričio 3 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2017 m. gruodžio 27 d. – 2018 m. sausio 3 d.
Žiemos atostogos	2018 m. vasario 19 d. – vasario 23 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2018 m. balandžio 3 d. – balandžio 6 d.

5.1.4. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui. Atostogų pradžią 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

5.1.5. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo ir mokslo ministro nustatyta brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki 2018 m. rugpjūčio 31 d.

5.2. 2018–2019 mokslo metai.

5.2.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2018 m. rugsėjo 1 d.

5.2.2. Ugdymo proceso trukmė 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams – 185 ugdymo dienos, IV gimnazijos klasės mokiniams – 165 ugdymo dienos.

5.2.3. Ugdymo procese mokiniams skiriamos: rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) atostogos. Jų bendra trukmė – 17 ugdymo dienų. Į atostogų trukmę neįskaičiuojamos švenčių dienos. Atostogas mokiniams rekomenduojama skirti ne rečiau kaip kas 7–8 ugdymo savaites. Atostogų pradžią ir pabaigą nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

5.2.4. Rekomenduojamas atostogų laikas:

Rudens atostogos	2018 m. spalio 29 d. – lapkričio 2 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2018 m. gruodžio 27 d. – 2019 m. sausio 2 d.
Žiemos atostogos	2019 m. vasario 18 d. – vasario 22 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2019 m. balandžio 23 d. – balandžio 26 d.

5.2.5. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui. Atostogų pradžią 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

5.2.6. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo ir mokslo ministro nustatyta brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.

6. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programą, ugdymo procesą gali skirstyti trimestrais, pusmečiais arba kitokios trukmės ugdymo laikotarpiais, o vidurinio ugdymo programą įgyvendinanti mokykla – pusmečiais arba kitokios trukmės ugdymo laikotarpiais.

7. Ugdymo laikotarpių trukmę 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metais nustato mokykla. Ugdymo laikotarpių trukmė paskirstoma tolygiai ugdymo procese per mokslo metus.

8. Sprendimus dėl 2017–2018 mokslo metais 10 ugdymo dienų, 2018–2019 mokslo metais – 15 ugdymo dienų organizavimo laiko priima:

8.1. mokykla dėl 5 ugdymo dienų 2017–2018 mokslo metais, 10 ugdymo dienų 2018–2019 mokslo metais;

8.2. savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos) dėl 5 ugdymo dienų 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metais, įvertinusi mokyklos siūlymus.

9. Pagrindinė ugdymo proceso organizavimo forma – pamoka.

10. Mokykla, pasirinkusi kitokią ugdymo proceso organizavimo formą, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 9 punkte, pavyzdžiui, projekto metodu ar kitaip, tai turi suderinti: valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė, savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su savininku (dalyvių susirinkimu). Pasirinkta ugdymo proceso organizavimo forma neturi prieštarauti teisės aktams, reglamentuojantiems mokyklos veiklą, ir turi padėti pasiekti bendrosiose programose numatytus mokinių pasiekimus.

11. Mokykla, vykdanči ugdymą tautinės mažumos kalba, specializuoto ugdymo krypties programas, žiemos (Kalėdų) ir pavasario (Velykų) atostogų laiką gali keisti, suderinusi su valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – su savininku (dalyvių susirinkimu).

12. Jeigu gimnazijos IV klasės mokinyms laiko pasirinktą brandos egzaminą ar įskaitą pavasario (Velykų) atostogų metu, atostogų dieną, per kurią jis laiko egzaminą ar įskaitą, nukeliama į artimiausią darbo dieną po atostogų. Jeigu IV klasės mokinyms laiko pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pagedavimu gali būti suteikiama laisva diena prieš brandos egzaminą. Ši diena įskaičiuojama į ugdymo dienų skaičių.

13. Mokyklos vadovas, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji padėtis – tai padėtis, kuri susidaro dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Sprendimą dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo nelaimės apimtoje savivaldybės teritorijoje priima savivaldybės administracijos direktorius. Mokyklos vadovas apie priimtus sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą).

14. Jei oro temperatūra – 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir kitų klasių mokiniai. Ugdymo procesas, atvykusiems į mokyklą mokiniams, vykdomas. Mokiniams, neatvykusiems į mokyklą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje ir / arba elektoriniame dienyne. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių.

ANTRASIS SKIRSNIS

MOKYKLOS UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMAS.

MOKYKLOS UGDYMO PLANO RENGIMAS

15. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius ir įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Geros mokyklos koncepcija), Bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formos švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo

tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas) ir kt.

16. Mokykloje vykdomoms ugdymo programoms įgyvendinti rengiamas mokyklos ugdymo planas. Mokyklos ugdymo planas – tai ugdymo turinio įgyvendinimo, vadovaujantis mokyklos susitarimais, bendrųjų ugdymo planų bendrosiomis nuostatomis ir bendrąjį ugdymą reglamentuojančiais kitais teisės aktais, aprašas. Mokyklos ugdymo plane, atsižvelgiant į mokyklos kontekstą, pateikiami konkretūs ugdymo proceso organizavimo sprendimai Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti. Mokykloje susitariama dėl mokyklos ugdymo plano turinio, struktūros ir formos ir jo įgyvendinimo galimybių.

17. Mokyklos vadovo įsakymu sudaroma darbo grupė, rengianti mokyklos ugdymo planą. Grupės darbu vadovauja mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Mokyklos ugdymo planas rengiamas, vadovaujantis demokratiškumo, subsidarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais.

18. Rengdama mokyklos ugdymo planą, mokykla privalo remtis švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis ir informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

19. Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose dalyko turinys pateikiamas dvejiems mokslo metams. Bendruosiuose ugdymo planuose nurodomas minimalus pamokų skaičius, skirtas dalyko bendrajai programai įgyvendinti per dvejus mokslo metus. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį, gali nuspręsti pamokas per dvejus metus skirstyti ir kitaip, nei nurodoma Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose, bet dalykui mokytis per dvejus metus privaloma skirti ne mažiau pamokų, nei nurodyta šiuose punktuose.

20. Mokyklos ugdymo planas gali būti rengiamas vieneriems ar dvejiems mokslo metams. Mokykla ugdymo organizavimo sprendimų kasmet atnaujinti neprivalo, jei jie atitinka Bendrųjų ugdymo planų nuostatas, mokyklos išsikeltus ugdymo tikslus ir bendrąjį ugdymą reglamentuojančius teisės aktus.

21. Rengiant mokyklos ugdymo planą ugdymo programai įgyvendinti rekomenduojama susitarti dėl:

21.1. ugdymo turinio inovacijų, skatinančių proceso modernizavimo įgyvendinimą (pavyzdžiui, nacionalinių ir tarptautinių projektų išbandymo, įgyvendinimo ir pritaikymo prie konkrečios mokyklos konteksto);

21.2. bendrų kalbos ugdymo reikalavimų mokykloje, pavyzdžiui, rašto darbams ir kt.;

21.3. skaitymo, rašymo, kalbėjimo, skaičiavimo ir skaitmeninių gebėjimų ugdymo per visų dalykų pamokas, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį;

21.4. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo formų ir laikotarpių;

21.5. mokinių, kurie nepasiekia bendrųjų programų patenkinamo lygio pasiekimų (toliau – žemi pasiekimai) nustatymo būdų, numatomų mokymosi pagalbos priemonių ir priemonių mokinių pasiekimams gerinti;

21.6. socialinės-pilietinės veiklos organizavimo mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą;

21.7. dalykų mokymuisi skiriamų pamokų maksimalaus skaičiaus konkrečioje klasėje;

21.8. ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos planuojant, vertinant ir reflektuojant ugdymo procesą;

21.9. vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo ypatumų (pavyzdžiui, specializuoto ugdymo ir kt.);

21.10. ugdymo turinio integravimo nuostatų: kokias papildomas programas ir koku būdu numatoma integruoti į mokyklos ugdymo turinį;

21.11. nuoseklios ir ilgalaikės socialines emocines kompetencijas ugdančios prevencinės programos pasirinkimo;

21.12. mokiniui siūlomų papildomai pasirinkti dalykų, dalykų modulių, atsižvelgiant į mokinio mokymosi poreikius ir šių dienų aktualijas;

21.13. pažintinės ir kultūrinės, meninės, sportinės, projektinės veiklos organizavimo (dermės su bendrosiomis programomis užtikrinimas, organizavimo laikas ir kt.);

21.14. mokymo(si) virtualiosiose aplinkose prieinamumo, mokymosi išteklių panaudojimo;

21.15. mokymosi sąlygų sudarymo ne tik klasėje, bet ir kitose aplinkose (gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse ir kt.); mokinių įtraukimo į ugdymo proceso įgyvendinimą ir mokymosi aplinkos kūrimą;

21.16. brandos darbo organizavimo;

21.17. švietimo pagalbos teikimo;

21.18. neformaliojo vaikų švietimo veiklos organizavimo: pasiūlos, galimybės rinktis ir organizavimo būdų; minimalaus grupės dydžio neformaliojo vaikų švietimo veikloms organizuoti;

21.19. mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo ir reikalavimų šiam planui numatymo;

21.20. pamokų, skiriamų mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, poreikio ir jų panaudojimo;

21.21. laikinųjų grupių dydžio ir sudarymo principų;

21.22. mokinio pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, mokėjimo lygio keitimo arba pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio atsisakymo ir naujo pasirinkimo;

21.23. dalykų mokymo intensyvinimo;

21.24. pagilinto dalykų mokymo, kryptingo meninio ugdymo, dvikalbio ugdymo ir kt.;

21.25. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tikslų, būdų ir formų;

21.26. kitų mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimo nuostatų.

22. Mokiniais, be privalomojo ugdymo turinio dalykų, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose, mokykla siūlo pasirinkti pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, kurių turinį nustato švietimo ir mokslo ministro patvirtintos ir (arba) mokyklos parengtos ir mokyklos vadovo patvirtintos programos. Mokykla, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“.

23. Bendruosiuose ugdymo planuose nenumatytais atvejais mokykla ugdymo proceso metu gali koreguoti mokyklos ugdymo planą arba mokinio individualų ugdymo planą, atsižvelgdama į mokymo lėšas ir išlaidydamas minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti. Mokyklos ugdymo plane gali būti įteisinti sprendimai ir nenumatyti Bendruosiuose ugdymo planuose, jei jiems įgyvendinti pakanka mokymo lėšų ir pritaria mokyklos taryba ir savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliojamas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitos mokyklos).

24. Mokyklos ugdymo plane gali būti numatoma bendradarbiauti su kitais švietimo teikėjais, taip siekiant užtikrinti įgyvendinamų ugdymo programų tęstinumą, nuoseklumą, nustatytą Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašą, patvirtinimo“ (toliau – Nuosekliojo mokymosi tvarkos aprašas), perimamumą ir didinti mokinių galimybes rinktis dalykus ar jų modulius ne tik mokykloje, kurioje mokosi.

25. Mokyklos ugdymo planą mokyklos vadovas tvirtina iki mokslo metų pradžios, suderinęs su mokyklos taryba, taip pat su savininko teisės ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliojamas asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS MOKYKLOJE

26. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, sudaro sąlygas mokiniui mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų pagarba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje, užtikrina, kad tinkamai ir laiku būtų reaguojama į patyčių ir smurto apraiškas. Mokykloje mokiniui saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia mokyklos vaiko gerovės komisija, kuri vadovaujasi Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir

mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

27. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, organizuoja kryptingas sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencines veiklas: pasirenka nuoseklią ir ilgalaikę socialines ir emocines kompetencijas ugdančią prevencinę programą, apimančią patyčių, smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą ir sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat joje dalyvauti, įgyvendindama Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“. Mokykla priima sprendimą dėl pasirinktos prevencinės programos įgyvendinimo būdų: integruoti į dalyko(-ų) ugdymo turinį, įgyvendinti per neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirti atskirą laiką programai įgyvendinti, kitu mokyklos pasirinktu būdu. Mokykla prevencinei programai įgyvendinti gali naudoti mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skirtas pamokas.

28. Mokykla sudaro galimybes mokiniui kiekvieną dieną – prieš pamokas ar / ir tarp pamokų užsiimti fiziškai aktyvia veikla, kuri praplečia kūno kultūros pamokų turinį. Rekomenduojama ne trumpesnė kaip 20 min. fiziškai aktyvi pertrauka.

29. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017. „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma).

30. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“ (toliau – sveikatos programa). Mokykla priima sprendimą dėl programos įgyvendinimo būdų: integruoti į dalykų turinį, įgyvendinti per neformaliojo švietimo veiklas, skirti atskirą laiką programai įgyvendinti ar kt. Mokykla šiai programai įgyvendinti gali naudoti mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skirtas pamokas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

31. Mokykla, siekdama nuosekliai ugdyti mokinių kompetencijas, mokyklos ugdymo turinyje susieja formaliąsias socialinio ugdymo pamokas (istorija, geografija, pilietinis ugdymas) su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis:

31.1. pažintinėmis ir kultūrinėmis veiklomis, sudarydama galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamose programose ir renginiuose. Mokiniai, dalyvaudami šiose veiklose, turi turėti kūrybines galimybes gilinti savo žinias, tobulinti pažintines kompetencijas ir ugdytis vertybines nuostatas;

31.2. skatinančiomis pilietinį įsitraukimą, ugdančiomis gebėjimą priimti sprendimus ir motyvaciją dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veiklose. Šios veiklos turi padėti mokiniams teorines pilietiškumo žinias įprasminti praktinėje ar projektinėje veikloje, bendradarbiaujant su įvairiomis vaikų ir jaunimo organizacijomis, interesų grupėmis, valdžios ir savivaldos institucijomis;

31.3. padedančiomis mokiniams ugdytis medijų ir informacinį raštingumą;

31.4. socialinėmis (karitatyvinėmis) veiklomis, padedančiomis mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas. Šios veiklos sudaro galimybes mokiniui ugdytis praktines socialines kompetencijas, įgyjant realios globos patirties.

32. Mokiniui, kuris mokosi:

32.1. pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma sudedamoji ugdymo proceso veiklos dalis. Mokykla pri-

ima sprendimą, kiek šiai veiklai per mokslo metus skirs pamokų, atsižvelgdama į Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose numatytą turinį ir pasiekimus, mokinių amžių. Veikla turi būti siejama ne tik su mokyklos ugdymo tikslais, bet ir su mokinių mokymosi poreikiais. Ši veikla turi būti organizuojama ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose: pavyzdžiui, muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiosiose mokymosi aplinkose. Mokykla priima sprendimą dėl šios veiklos organizavimo mokyklai tinkamu būdu: nuosekliai organizuodama per mokslo metus ar koncentruodama veiklą į tam tikrus laikotarpius (pavyzdžiui, trimestro ar pusmečio pabaigoje), ar kitaip;

32.2. pagal pagrindinio ugdymo programą, privaloma socialinė-pilietinė veikla, kuriai skiriama ne mažiau kaip 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Mokykla gali priimti sprendimą, atsižvelgdama į mokinių amžių, šiai veiklai skirti ir daugiau pamokų (valandų) per mokslo metus. Skirtingo amžiaus mokiniams gali būti numatomas skirtingas socialinės-pilietinės veiklos pamokų (valandų) skaičius. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama dienyne. Rekomenduojama, kad mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kauptų patys, e.aplanke, pavyzdžiui, Atviroje informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemoje (AIKOS). Organizuojant šio pobūdžio veiklas, rekomenduojama numatyti galimybę mokiniui atlikti jas savarankiškai arba grupelėmis ir glaudžiai bendradarbiaujant su asociacijomis, savivaldos institucijomis ir kt.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMOŠI KRŪVIO REGULIAVIMAS

33. Siekiant tausoti mokinio sveikatą, mokykloje atliekama nuosekli mokinių mokymosi krūvio stebėseną. Mokiniui mokymosi krūvis per savaitę turi būti optimalus ir paskirstytas proporcingai. Rekomenduojama penktadienį organizuoti mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

34. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, negali būti daugiau kaip 7 pamokos per dieną.

35. Mokykla užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokinius būtina informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Kontroliniai darbai negali būti rašomi po ligos, atostogų, nerekomenduojami po šventinių dienų.

36. Mokykla užtikrina, kad namų darbai:

36.1. atitiktų mokinio galias;

36.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

36.3. nebūtų užduodami atostogoms;

36.4. nebūtų skirti dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

37. Mokykloje esant mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir negali tinkamai atlikti namų darbų dėl nepalankių socialinių, ekonominių, kultūrinių sąlygų namuose, būtina sudaryti sąlygas juos atlikti mokykloje arba jie turi būti nukreipiami į dienos centrus.

38. Penktų klasių mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, rekomenduojama skirti minimalų privalomų pamokų skaičių. Didesnis už minimalų privalomų pamokų skaičius dalykams, pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams mokytis 5–8 ir 9–10, gimnazijos I–II klasių mokiniams skiriamas, suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

39. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę gali būti ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte.

40. Mokymosi pagalbai skiriama trumpalaikių ar ilgalaikių konsultacijų. Trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį, o ilgalaikės (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienyne ar kitu būdu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, apie mokinio daromą pažangą.

41. Mokinys mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų tų dalykų, kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas: nuo dailės, muzikos, šokio, kūno kultūros, išimties atvejais – ir nuo kitų dalykų pamokų (ar jų dalies) lankymo, jei jis mokosi ne-

formaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal atitinkamas formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (ar yra jas baigęs) ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinyms atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šių programų turinys turi derėti su bendrųjų programų turiniu.

42. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Mokykla užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Kai šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, už mokinių saugumą atsako tėvai (globėjai, rūpintojai). Apie tai mokykla informuoja tėvus.

43. Mokykla priima sprendimus dėl menų ir sporto srities ar kūno kultūros dalykų, o išimties atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų, mokantis pagal formalųjį švietimą papildančias programas, įskaitymo ir konvertavimo į pažymiais pagal dešimtbalę vertinimo sistemą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

44. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas yra mokyklos ugdymo turinio dalis ir turi derėti su keliamais ugdymo tikslais. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą vadovaujama Ugdymo programų aprašu, Pagrindinio ugdymo ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą.

45. Mokykla, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 44 punkte nurodytais teisės aktais ir mokyklos susitarimais, parengia Mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos tvarkos aprašą, kurį tvirtina mokyklos vadovas ir skelbia mokyklos internetinėje svetainėje.

46. Mokykla priima sprendimus:

46.1. dėl mokinio pasiekimams ir pažangai vertinti ar / ir įvertinti būdų ir priemonių. Numato, ar mokinių pasiekimams ir pažangai vertinti ir įsivertinti bus naudojami: pažymiai (10 balų vertinimo sistema), komentarai, kaupiamieji taškai, aplankas (e. portfelis, e. aplankas), mokymosi pasiekimų aprašai, mokinio charakteristikos, mokinio sėkmės istorijos, į(si)vertinimas, aprašomas vertinimas ir kt. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai gali būti įvertinami pažymiu ar kitu būdu, pavyzdžiui, įrašu „įskaityta“. Įvertinimai gali būti įskaitomi į atitinkamo dalyko pasiekimų įvertinimą;

46.2. dėl vertinimo būdų mokantis pagal dalykų, pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programas, pavyzdžiui, jeigu vidurinio ugdymo programos mokinyms ketina pasirinkti sporto krypties studijas, kūno kultūros mokymosi pasiekimus siūloma vertinti pažymiu, o ne įrašu;

46.3. dėl įvertinimo konvertavimo į dešimtbalę sistemą. Jei mokykloje mokinių pasiekimams vertinti naudojama ne 10 balų vertinimo sistema, numatoma įvertinimų konvertavimo į dešimtbalę sistemą laikas, bet ne vėlesnis nei mokykloje nustatytas ugdymo laikotarpis, pavyzdžiui, trimestras, pusmetis. Neprivaloma konvertuoti, jeigu mokinio pasiekimai įvertinti įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“;

46.4. dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo formų dermės užtikrinimo (ypač mokytojams, dirbantiems su toje pačioje klasėje ugdomais mokiniais).

47. Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, planuodami mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimą, atsižvelgia į Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

48. Mokyklos ugdymo procese derinamas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

49. Formuojamojo vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį, stebėti daromą pažangą, suteikti pagalbą laiku, siekiant pagerinti mokinio pasiekimus.

Mokykla diegia individualios mokinio pažangos stebėjimo sistemą ir tam naudoja turimus duomenis, pavyzdžiui, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų ir kt. sukurtus stebėjimo įrankius arba juos kuria pati ir veiksmingai taiko.

Individualios mokinio pažangos paskirtis – stebėti, ar mokinio įgytų kompetencijų lygis optimalus, atitinkantis jam keliamus tikslus ir jo individualias galias, siekius bei patirtį, ar mokinys nuolat ir nuosekliai išmoksta naujų ir sudėtingesnių dalykų, įgyja naujų gebėjimų, tvirtesnių vertybinių nuostatų; ieškoti būdų, kaip skatinti mokinio savistabą, atkaklumą, savo veiklos / mokymosi į(si)vertinimą ir tobulinimą.

Individualios mokinio pažangos vertinime dalyvauja pats mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai), ugdantys mokytojai ir kiti švietimo specialistai. Atsižvelgiant į vertinimo informaciją, koreguojamas mokinio mokymasis.

50. Diagnostiniu vertinimu nustatomi mokinio pasiekimai ir pažanga, kad būtų galima tikslingai planuoti tolesnį mokymąsi, suteikti mokymosi pagalbą sunkumams įveikti. Mokinio pasiekimų diagnostinis vertinimas mokykloje atliekamas reguliariai, pagal mokymo(si) logiką, aiškius vertinimo kriterijus, mokyklos susitarimus. Diagnostinio vertinimo metu mokinio pasiekimai įvertinami mokykloje sutarta forma (tai gali būti fiksuojama, pavyzdžiui, pažymiais, kaupiamaisiais balais ir kt.). Gauta informacija remiamasi analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

51. Mokinių pasiekimai baigiantis ugdymo laikotarpiui apibendrinami atsižvelgiant į bendrosiose programose pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymių aprašymus ir įvertinami 10 balų sistemos pažymiais ar įrašu „įskaityta“, „neįskaityta“ arba „atleista“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir mokyklos direktoriaus įsakymą. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

52. Ugdymo laikotarpio pabaigoje (pavyzdžiui, trimestro, pusmečio) mokinio ugdymo pasiekimus / rezultatus apibendrina ir fiksuoja jį ugdęs dalyko mokytojas arba kitas teisės aktais nustatytas asmuo, atsižvelgiant į atitinkamame ugdymo laikotarpyje gautus įvertinimus, susietus su numatytais pasiekimais bendrosiose programose. Vertinimo kriterijai mokinio pasiekimams įvertinti turi būti susieti su bendrosiose programose konkrečiau dalyko aprašytais vertinimo aprašais ir žinomi besimokančiajam.

53. Jeigu mokinys:

53.1. neatliko mokyklos numatytos vertinimo užduoties (kontrolinio darbo ar kt.), mokykla numato laiką, per kurį jis turi atsiskaityti, ir suteikia reikiamą mokymosi pagalbą, iki mokiniui atsiskaitant. Jeigu mokinys ugdymo laikotarpiu per mokyklos numatytą laiką neatsiskaitė ir nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose, jo pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“;

53.2. neatliko mokyklos numatytu laiku vertinimo užduočių (kontrolinių darbų ir kt.) dėl svarbių, mokyklos vadovo pateisintų priežasčių (pavyzdžiui, ligos), ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojamas įrašas „atleista“. Tokiais atvejais mokiniams, sugrįžusiems į ugdymo procesą, turi būti suteikta reikiama mokymosi pagalba.

54. Mokykla Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime dalyvauja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininko (dalyvių susirinkimo) (kitos mokyklos) arba mokyklos vadovo sprendimu. Mokinio pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio (trimestro, pusmečio) įvertinimą.

55. Mokykla apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) informuoja mokyklos nustatyta tvarka vadovaudamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimais.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

56. Mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo galias ir siekti kuo aukštesnių pasiekimų.

57. Mokykla paskiria asmenį, atsakingą už mokymosi pasiekimų stebėsenos koordinavimą, gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą.

58. Mokykla, siekdama gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

- 58.1. diegia aukštus mokymosi lūkesčius kiekvienam mokiniui (tarp jų ir žemus pasiekimus turintiems mokiniams), ugdo sąmoningą ir atsakingą požiūrį į mokymąsi;
- 58.2. ugdo mokinių pasididžiavimo savo mokykla, mokymusi jausmus;
- 58.3. ugdo atkaklumą mokantis;
- 58.4. nuolat aptaria mokinių pasiekimų gerinimo klausimus mokyklos bendruomenėje;
- 58.5. nuolat stebi ugdymosi procesą, laiku nustato, kokios reikia pagalbos ir teikia ją mokiniams, ypač iš šeimų, kuriose nepalanki socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka, migrantams ir kitiems, kurių lietuvių kalba nėra gimtoji, taip pat antramečiauajantiems;
- 58.6. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis;
- 58.7. tobulina mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo procesus, itin daug dėmesio skirdama grįžtamajam ryšiui, formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui; jais grindžia reikiamus sprendimus dėl įvairių mokinių grupių, klasių mokinių pasiekimų dinamikos, mokytojų ir visos mokyklos indėlio į mokinių pažangą;
- 58.8. sudaro galimybes mokytojams tobulinti profesines žinias, ypač dalykines kompetencijas ir gebėjimus, individualizuoti ugdymą, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams, berniukams ir mergaitėms. Mokytojai turi turėti galimybę prirėikus pasitelkti švietimo pagalbos specialistus ugdymo turiniui planuoti ir laiku koreguoti, atsižvelgdami į mokinių mokymosi pagalbos poreikius;
- 58.9. skatina mokinius rinktis mokymosi strategijas, padedančias atskleisti kūrybingumą.
59. Mokykla užtikrina ne atsitiktinę, bet sisteminę mokymosi pagalbą, kuri apima: žemų pasiekimų prevenciją (iš anksto numatant galimus probleminius atvejus ir stengiantis jų išvengti), intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir žemų pasiekimų kompensacines priemones (suteikiant tai, ko mokiniai negali gauti namuose ir pan.).
60. Kiekvieno mokinio mokymosi procesas mokykloje turi būti nuolat stebimas, siekiant laiku pastebėti mokinius, kurių pasiekimai žemi, ir nustatyti tokių pasiekimų priežastis. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus ir galimas jų priežastis informuojami mokyklos švietimo pagalbos specialistai, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), kartu su jais sprendžiamos žemų mokymosi pasiekimų problemos. Aukščiausius pasiekimus demonstruojantiems mokiniams taip pat siūloma ir suteikiama reikiama mokymosi pagalba, pavyzdžiui, rekomenduojama neformaliojo vaikų švietimo veikla mokykloje ar už mokyklos ribų ir kt.
61. Mokykla mokymosi pagalbą teikia kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga. Ypač svarbi pagalba šiais atvejais: kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų; kai kontrolinis darbas ar kitos užduotys įvertinamos nepatenkinamai; kai mokinys gauna kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus; kai mokinio pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos; kai per Nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą mokinys nepasiekia patenkinamo lygmens, kai mokinys demonstruoja aukščiausio lygmens pasiekimus, kitais mokyklos pastebėtais mokymosi pagalbos poreikio atvejais.
62. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos reikalingumo mokiniui ir mokytojo rekomendacijų.
63. Mokykla derina ir veiksmingai taiko mokymosi pagalbos būdus:
- 63.1. grįžtamąjį ryšį per pamoką; pagal jį nedelsiant turi būti koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;
- 63.2. trumpalaikes ar ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas ar nustato mokykla pagal mokymosi pagalbos poreikį;
- 63.3. pačių mokinių pagalbą kitiems mokiniams;
- 63.4. savanoriškos pagalbos būdus (tėvų, buvusių mokytojų ir kt.), trišalių pokalbių metodiką (mokinys – tėvai – mokytojas);
- 63.5. kitus, pasirinktus mokyklos.
64. Teikiant mokymosi pagalbą, gali būti sudaromos mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupės. Šios grupės gali būti sudaromos ir iš gretimų klasių mokinių. Išskirtiniais atvejais mokymosi pagalba gali būti skiriama ir individualiai. Mokymosi pagalbai teikti, skiriant konsultacijas ar didesnę pamokų skaičių

dalykui mokytis, panaudojamos pamokos, skirtos mokymosi pagalbai ir ugdymo poreikiams tenkinti. Šios pamokos gali būti panaudojamos ir teikiant pagalbą mokinių namų darbų užduotims atlikti. Mokymosi pagalbos veiksmingumas analizuojamas ir kompleksiskai vertinamas pagal individualią mokinių pažangą ir pasiekimų dinamiką.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

65. Mokykla turi sudaryti galimybes kiekvienam mokiniui, ypač turinčiam nepalankias socialines, ekonomines, kultūrinės sąlygas namuose, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių pasirinkti jo poreikius atliepiančias įvairių krypčių neformaliojo vaikų švietimo programas.

66. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje, bendradarbiaudama su mokyklos mokinių savivaldos institucija, įvertina ateinančių mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, juos tikslina mokslo metų pradžioje ir, atsižvelgdama į juos, siūlo neformaliojo švietimo programas.

67. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos, atsižvelgiant į bendruosius valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro ir vykdomos patraukliose ir saugiose mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus. Valandos kiekvienai programai įgyvendinti gali būti skiriamos visiems mokslo metams, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę.

68. Mokykla siūlo mokiniams skirtingų krypčių programas, atitinkančias jų saviraiškos poreikius, padedančias atsiskleisti pomėgiams ir talentams, kurios ugdo savarankiškumą, sudaro sąlygas bendrauti ir bendradarbiauti. Esant poreikiui ir galimybėms, neformaliojo vaikų švietimo veiklas galima derinti su formaliojo švietimo veiklomis, siekiant padėti vaikui siekti asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo rezultatų pasirinktose srityse. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

DEVINTASIS SKIRSNIS

UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

69. Mokykla, siekdama optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį gali integruoti kelių dalykų turinį, dalykų turinio temas ar problemų sprendimą. Integruoto ugdymo turinio įgyvendinimas organizuojamas mokyklos pasirinktu būdu.

70. Mokykla, išanalizavusi numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdama į mokyklos tikslus ir kontekstą, mokinių poreikius ir bendruomenės susitarimus, priima sprendimus dėl programų integravimo, organizavimo modelių ir dėl programų įgyvendinimo formos. Programos gali būti įgyvendinamos:

- 70.1. integruojant į dalyko ar dalykų ugdymo turinį;
- 70.2. kaip laisvai mokinio pasirenkami dalykai;
- 70.3. kaip privalomi dalykai;
- 70.4. skiriant tam mokymosi dienų per mokslo metus;
- 70.5. kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklų dalis;
- 70.6. kitu mokyklos pasirinktu būdu.

71. Mokykla, priėmusi sprendimą dėl kurių nors programų integravimo į mokyklos ugdymo turinį, turi pasirinkti atitinkamus planavimo, organizavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ir fiksavimo būdus.

72. Dienyne integruojamųjų pamokų apskaitai užtikrinti nurodoma:

72.1. integruojamoji tema dalykui skirtame apskaitos puslapyje ar skiltyje, jei integruojamoji programa integruojama į dalyko turinį. Jei integruojamas kelių dalykų turinys ir pamokoje dirba keli mokytojai, integruojamųjų dalykų pamokų turinį dienyne būtina įrašyti tų dalykų apskaitai skirtose elektroninio dienyne skiltyse ar puslapiuose;

- 72.2. integruojamoji programa kaip atskiras dalykas, jei ji įgyvendinama, skiriant jai pamokų kaip atskiram dalykui;
- 72.3. integruojamoji programa kaip atskiras dalykas, jei jai skiriamos atskiros mokymosi dienos per mokslo metus (nurodoma, kiek pamokų skiriama);
- 72.4. kitu mokykloje sutartu fiksavimo būdu.
73. Mokykla sudaro sąlygas ir skatina mokinius dalyvauti integruotuose gamtos, socialinių mokslų, matematikos, technologijų, inžinerijos dalykų projektuose ar kitose veiklose, plėtoja neformaliojo ir formaliojo švietimo galimybes integruoti šiuos dalykus ir vykdomomis veiklomis prisideda prie mokslo populiarinimo ir inovacijų kultūros ugdymo.
74. Mokykla analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis įgyvendinamą integruojamąją programą pasirinktu būdu ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo.
75. Integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is) – tai dalyko turinio mokymas(is) užsienio kalba. Tokio mokymo(si) tikslas – dalyko ir kalbinių kompetencijų ugdymas. Integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is) gali būti įgyvendinamas:
- 75.1. dalyko ir užsienio kalbų mokytojams parengus ugdymo programą – ilgalaikį planą. Programą gali įgyvendinti dalyko mokytojas, užsienio kalbos mokytojas arba dalyko ir užsienio kalbos mokytojas kartu;
- 75.2. dalyko arba užsienio kalbos pamokose, arba kaip dalyko modulis, skiriant pagal poreikį pamoką(-ų) iš ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

76. Mokykla gali Bendruosiuose ugdymo planuose dvejiems metams nustatytą pamokų skaičių skirti trumpesniam laikotarpiui, kad mokiniai, intensyviau mokydami, dalyko bendroje programoje numatytus pasiekimus pasiektų per trumpesnę laikotarpį.
77. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama nurodyti: kokių dalykų mokymą numatoma intensyvinti, kaip tai bus organizuojama ir kaip bus įvertinti mokinių pasiekimai.
78. Mokykla, organizuodama ugdymo procesą, gali intensyvinti dalykų mokymą per dieną, savaitę, mokslo metus ar nustatyti kitokį ugdymo trukmės laikotarpį. Intensyvinant mokymąsi galima:
- 78.1. per dieną dalykui mokyti skirti ne vieną, o keletą viena po kitos vykstančių pamokų, taip sudarant sąlygas organizuoti eksperimentus gamtos mokslų pamokose, projektinius darbus ir kt.;
- 78.2. pamokas numatyti ne po vieną kiekvienai savaitės dienai, bet po daugiau tik keletui savaitės dienų;
- 78.3. per tam tikrą mokslo metų laikotarpį, pavyzdžiui, antrąjį pusmetį ar pan., dalyko mokyti intensyviau.
79. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą, priima mokykla, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius; intensyvinant dalyko mokymą, turi būti išlaikomas bendras pamokų, skirtų dalykui per dvejus metus, skaičius ir neviršijamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę, nustatytas pagal Higienos normą.
80. Dorinio ugdymo dalyko mokymą galima intensyvinti tik įgyvendinant vidurinio ugdymo programą.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

81. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į mokinio turimą patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygius, nes mokiniui pagal tai turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, mokymosi tempas, mokymosi aplinka ir gali būti skiriama nevienodai mokymosi laiko. Diferencijuoto ugdymo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mo-

kiniui sėkmingiau siekti individualios pažangos. Juo taip pat kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikaliojo skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje.

82. Diferencijavimas gali būti taikomas:

82.1. mokiniui individualiai;

82.2. mokinių grupei:

82.2.1. pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas;

82.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, brandos darbai, darbo grupės), sudarant mišrias arba panašią polinkių, interesų mokinių grupes.

83. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, gali būti trumpo laikotarpio – tik tam tikroms užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų turi būti tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybėms, mokinių santykiams klasėje ir mokykloje. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, individualizavimas, kokį poveikį jis daro pasiekimams ir pažangai, priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus, atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

84. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas ugdymo planas, padedantis pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, prisiimti asmeninę atsakomybę, įgyti reikiamas kompetencijas, išsikelti įgyvendinamus tikslus ir jų siekti.

85. Individualų ugdymo planą privaloma sudaryti:

85.1. mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą;

85.2. asmeniui, atvykusiam mokytis iš užsienio;

85.3. mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą jaunimo mokyklose, socializacijos centruose, sanatorijos ir ligoninės mokyklose arba mokomas namie.

86. Mokykla priima sprendimą dėl mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, individualaus plano sudarymo būtinumo. Rekomenduojama individualų planą sudaryti mokiniui, kurio pasiekimai žemi, arba mokiniui, kurio pasiekimai aukšti (ypač galinčių pasiekti aukščiausią ir aukštą lygmenį, gabumams plėtoti ir gebėjimams ugdyti, ir siekti individualios pažangos).

87. Siekiant stebėti individualią mokinio pažangą ugdymo procese, rekomenduojama individualiame ugdymo plane apibrėžti individualius sėkmės kriterijus, numatyti mokinio ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) indėlį į mokinio mokymąsi ir kt. Individualus ugdymo planas turi būti aiškus ir suprantamas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams). Mokinio individualus ugdymo planas mokykloje turi būti periodiškai peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS

MOKYKLOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

88. Mokykla:

88.1. organizuoja mokytojų ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, siekiant individualios kiekvieno mokinio mokymosi pažangos, puoselėjant jo sveikatą, socialumą ir brandą. Rekomenduojama organizuoti ne mažiau kaip 3 tėvų (globėjų, rūpintojų) susitikimus mokyklos pasirinkta forma su mokytojais per mokslo metus;

88.2. užtikrina, kad tėvai ir mokykla keistųsi abipusiai reikalinga informacija;

88.3. sudaro tėvams (globėjams, rūpintojams) sąlygas dalyvauti mokyklos gyvenime, savanoriauti, kartu su mokytojais ir mokiniais spręsti mokymosi, pasiekimų gerinimo, elgesio, turiningo laisvalaikio, sveikos gyvensenos ir kitus klausimus;

88.4. užtikrina, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) galėtų išsakyti lūkesčius ir pasiūlymus mokyklos veiklai tobulinti.

89. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, skatina (ir konsultuoja) mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus):

89.1. sukurti mokiniams tinkamą, skatinančią mokyti, edukacinę aplinką namuose;

89.2. kelti vaikams pagrįstus mokymosi lūkesčius ir motyvuoti mokytis;

89.3. padėti vaikams mokytis namuose;

89.4. palaikyti ir stiprinti dvasinius ryšius su vaiku, jį ramiai išklausti, patarti, padėti, domėtis vaiko veiklomis mokykloje ir už jos ribų;

89.5. sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose mokykloje ir už jos ribų.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMA, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

90. Mokykla priima atvykusį asmenį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa), mokytis pagal Nuosekliojo mokymosi tvarkos aprašą, informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ar nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą) ir numato atvykusio mokytis asmens tolesnio mokymosi perspektyvą, kurios tikslas – veiksmingai reaguoti į atvykusių mokytis asmenų poreikius ir, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais atstovais, sudaryti mokiniams galimybes sklandžiai integruotis į Lietuvos švietimo sistemą:

90.1. išklauso atvykusių asmenų lūkesčius ir norus dėl mokymosi kartu su bendraamžiais (suaugusiųjų – pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programą), švietimo pagalbos poreikio ar poreikio tam tikrą dalį laiko intensyviai mokytis lietuvių kalbos;

90.2. aptaria mokyklos teikiamos pagalbos formas ir būdus; mokyklos, mokinio ir tėvų įsipareigojimus;

90.3. atsižvelgus į 90.1 ir 90.2 punktuose nurodytus dalykus parengia atvykusio mokinio įtraukties į mokyklos bendruomenės gyvenimą planą:

90.3.1. numato apytikrą adaptacinio laikotarpio trukmę;

90.3.2. pasitelkia mokinius savanorius, galinčius padėti atvykusiam asmeniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą, mokytis ir ugdytis;

90.3.3. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusiu mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), jeigu mokinys nepilnametis;

90.3.4. organizuoja mokytojų konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti;

90.3.5. numato atvykusio mokinio individualios pažangos stebėjimą per adaptacinį laikotarpį;

90.3.6. siūlo neformaliojo vaikų švietimo veiklas, kurios padėtų mokiniui greičiau integruotis;

90.3.7. kai mokinys nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, organizuoja jo lietuvių kalbos mokymąsi intensyviu būdu (išlyginamosiose klasėse, grupėse ar kitomis formomis), kartu užtikrina, kad dalį laiko jis mokytųsi kartu su bendraamžiais. Intensyviai lietuvių kalbos mokoma(si) iki vienerių metų (išimtiniais atvejais ir ilgiau), o pagalbos teikimas numatomas keleriems (2–4) metams.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS**MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS
IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE**

91. Išlyginamosios klasės (atskiris atvejais – grupės) gali būti steigiamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininko (dalyvių susirinkimo) sprendimu, kuriuo nustatoma priėmimo į išlyginamąsias klases, grupes tvarka ir numatomos finansavimo galimybės.

92. Mokykla, kurioje steigiama išlyginamoji klasė ar grupė, rengia išlyginamosios klasės ar grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

92.1. mokiniai išlyginamojoje klasėje ar grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (lietuvių kalbos, kitų kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tikslųjų mokslų) dalykų ar vieno dalyko;

92.2. klasės ar grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius per savaitę neviršytų 28 pamokų. Neformaliojo švietimo pamokų (arba veiklų), skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 10 pamokų per savaitę;

92.3. mokiniams ugdymo plane gali būti siūloma įvairių dalykų modulių: pasiekimų spragoms kompensuoti, dalyko žinioms ir gebėjimams gerinti, naujam dalyko turiniui išmokti ir kt.

93. Mokykla bendradarbiauja su išlyginamojoje klasėje ar grupėje besimokančiųjų tėvais (globėjais, rūpintojais), nuolat teikia informaciją apie mokinių daromą pažangą.

94. Lietuvių kalbos mokoma vadovaujantis išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1216 „Dėl išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programos patvirtinimo“.

95. Suaugusiųjų užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, ir jų vaikų ugdymas išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose laikinosiose grupėse organizuojamas vadovaujantis Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1800 „Dėl Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS**UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE,
KURIOJE ĮTEISINTAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBOS MOKYMAS
ARBA MOKYMAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBA**

96. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas, jos mokoma pagal gimtosios kalbos programą, kitų dalykų mokoma lietuvių kalba, išskyrus užsienio kalbos programą. Kai kurių pasirenkamųjų dalykų gali būti mokoma tautinės mažumos kalba.

97. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos vykdomos dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir lietuvių kalba. Kiekviena mokykla užtikrina teisės aktais nustatytą minimalų dalykų, kurių mokoma lietuvių kalba, skaičių. Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) ar mokiniai pageidauja lietuvių kalba mokytis daugiau dalykų, nei nustatyta teisės aktais, mokykla privalo užtikrinti pasirinktų dalykų mokymą.

98. Organizuojant ugdymo procesą, vadovujamasi Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-1856 „Dėl Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

99. Asmens, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, vaikams, esant galimybei, sudaromos sąlygos mokytis gimtosios kalbos.

SEPTYNIOLIKTASIS SKIRSNIS

LAIKINIŲJŲ MOKYMOSI GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

100. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios mokymosi grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis nei teisės aktais nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

101. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė dalijama į grupes arba sudaromos laikinosios grupės:

101.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę ir tikybą, ir etiką;

101.2. užsienio kalboms, lietuvių kalbai ir literatūrai daugiakalbėje aplinkoje esančiose mokyklose mokytis, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys;

101.3. informacinių technologijų ir technologijų dalykams mokytis, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma;

101.4. kitiems dalykams mokytis, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų.

102. Klasė į grupes gali būti dalijama ir sudaromos laikinosios grupės mokymosi, švietimo pagalbai teikti (pavyzdžiui, konsultacijoms ir pan.), dalykams mokytis, gamtos mokslų dalykų eksperimentiniams darbams atlikti, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir pasiekimams gerinti skirtas pamokas, bet tik tuo atveju, jeigu mokyklai pakanka mokymo lėšų.

AŠTUONIOLIKTASIS SKIRSNIS

UGDYMO ORGANIZAVIMAS JUNGTINĖSE KLASĖSE

103. Mokykla, planuodama mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimą, sudarydama mokyklos ugdymo planą, numato, kurių dalykų pamokas skirtingo amžiaus mokiniams jungtinėje klasėje organizuos vienu metu, o kuriais atvejais – atskirai ar tik dalį kartu, o dalį atskirai.

104. Mokykloje stebima ir analizuojama jungtinėse klasėse mokinių daroma pažanga ir, nepasiteisinus numatytam skirtingo amžiaus mokinių pamokų jungimui, jis motyvuotai keičiamas.

105. Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, 5–8 klasės gali būti jungiamos po dvi. Formuojant jungtinę klasę rekomenduojama atsižvelgti į ugdymo turinio koncentrus, numatytus Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.

106. Jungtinei klasei, kurioje mokosi 5–6 klasių mokiniai, skiriamos 33 pamokos, 6–7 klasių mokiniai – 34 pamokos, 7–8 klasių mokiniai – 36 pamokos. Jungiant kitaip 5 ir 7 klasių mokinius, skiriamos 34, 5 ir 8 klasių mokinius – 38, 6 ir 8 klasių mokinius – 38 pamokos. Kiekvienai jungtinei klasei skiriama po 4 neformaliojo švietimo pamokas.

DEVYNIOLIKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

107. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje

asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

108. Mokiniai namie mokomi savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokiniai gali būti mokomi tik pritarus gydytojų konsultacinei komisijai. Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojų konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

109. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu namie mokomam mokiniui 5–6 klasėse skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13, 9–10, gimnazijos I–II klasėse – 15, gimnazijos III–IV klasėse – 14. Dalį pamokų gydytojų konsultacinės komisijos leidimu mokinys gali lankyti mokykloje arba mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Mokiniams, kurie mokosi namie nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, skiriama iki 15 procentų, grupine mokymosi forma – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus mokiniui per savaitę.

110. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti menų, dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų mokykloje, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę. Šias pamokas siūloma panaudoti mokinio pasiekimams gerinti.

II SKYRIUS

**PAGRINDINIO
UGDYMO PROGRAMOS
VYKDYMAS**

PIRMASIS SKIRSNIS**PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO
BENDROSIOS NUOSTATOS**

111. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą. Mokiniai gali būti sudaromos sąlygos rinktis dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 „Dėl Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašas).

112. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį laikotarpį pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją ir antrąją dalis ir naujai atvykusiems mokiniams. Siekiant padėti mokiniams sėkmingai adaptuotis, rekomenduojama į šią veiklą įtraukti klasei vadovaujantį mokytoją, mokinius savanorius, mokyklos švietimo pagalbos specialistus ir kt. Dalį ugdymo proceso mokslo metų pradžioje siūloma organizuoti ne pamokų forma. Per adaptacinį laikotarpį rekomenduojama mokinių pasiekimų ir pažangos pažymiais nevertinti.

113. Mokykla, formuodama mokyklos pagrindinio ugdymo programos turinį, gali siūlyti mokiniams rinktis pagilinto dalykų mokymosi programas, joms įgyvendinti panaudoti pamokas, skirtas mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti mokantis:

113.1. užsienio kalbos ir kūno kultūros, o lietuvių kalbos ir literatūros – tik mokiniams, kurie mokosi tautinių mažumų kalba (5 klasėje);

113.2. kitų dalykų kaip dalyko modulių (mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį);

113.3. pagal kryptingo meninio ugdymo programą.

114. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali:

114.1. iki 10 procentų didinti ar mažinti (perskirstyti) dalykui mokytis skiriamų pamokų skaičių. Perskirstyti dalykams skiriamas pamokas galima tarp keleto dalykų ar tarp visų;

114.2. ugdymo procesą ar jo dalį organizuoti ne pamokų forma, o projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla, ne tik mokykloje, o motyvaciją mokytis skatinančiose saugiose aplinkose. Mokykloje gali būti susitariama, pavyzdžiui, kokiomis konkrečiomis dienomis ar savaitėmis per mokslo metus bus mokomasi ne pamokų forma. Mokykla ne pamokų forma organizuojamo ugdymo proceso trukmę perskaičiuoja į mokymosi pamokomis laiką;

114.3. dalykų bendrųjų programų turinį 9–10, gimnazijos I–II klasėse skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius;

114.4. 9–10 ir gimnazijos I–II klasėse bendrą klasei skirtą pamokų skaičių tarp dalykų paskirstyti kitaip, nei nurodoma Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte, išlaikant tą patį dalykų skaičių ir neviršijant minimalaus klasei skiriamo pamokų skaičiaus per mokslo metus. Mokykla, nusprendusi dalykams mokytis skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta Bendruosiuose ugdymo planuose, turi užtikrinti, kad bus pasiekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatyti mokymosi rezultatai. Sprendimą skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta Bendruosiuose ugdymo planuose, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) suderina su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotą asmeniu, valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su savininku (dalyvių susirinkimu);

114.5. perskirstyti Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 50 procentų, kai ugdymo turinio įgyvendinimą pagal produktyvųjį mokymąsi organizuoja mokyklos, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras.

115. Pagrindinio ugdymo programos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, pirmiausia, turi būti panaudojamos mokymo(si) pasiekimams gerinti: ilgalaikėms ir trumpalaikėms konsultacijoms, mokinio pasirinktiems dalykams ar dalykų moduliams mokytis, diferencijuoto ugdymo turiniui įgyvendinti, projektinei ir kitai veiklai.

116. Mokinui, kuris mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, individualiam mokymui skiriama iki 15 procentų, o tiems, kurie mokosi grupinio mokymosi forma, – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

117. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, gali mokytis lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos dalykų nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Norintieji mokytis kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą. Mokiniais, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, lietuvių kalbai mokytis skiriama 50 procentų, Lietuvos istorijai, Lietuvos geografijai – 30 procentų, o tiems, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, – iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte kasdieniam mokymo proceso organizavimo būdui nustatyto minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokymo trukmė gali būti trumpesnė negu 45 min. Mokytojų darbo laiko apskaitai organizuoti mokymosi periodai sumuojami po 45 min.

ANTRASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMO YPATUMAI

118. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, užtikrina kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimų ugdymą per visų dalykų pamokas:

118.1. įtraukia šių gebėjimų ugdymą į mokyklos ugdymo turinį;

118.2. priima reikiamus sprendimus dėl veiksmingų metodų mokinių kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimams tobulinti, pavyzdžiui: dalyko užduotims naudoti tekstus, uždarojo tipo testus papildyti atvirojo tipo klausimais, į kuriuos atsakant reikia argumentuoti, dalykinio rašymo užduotimis ir pan.;

118.3. rūpinasi, kad mokiniams, kuriems reikalinga pagalba skaitant, rašant, kalbant, skaičiuojant, ji būtų teikiama, ir stebi jų daromą pažangą;

118.4. sudaro sąlygas, kad mokiniai per visų dalykų pamokas tobulintų ir aukštesnius skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir skaičiavimo gebėjimus.

119. Pagrindinio ugdymo programa sudaryta iš ugdymo sričių.

120. Pagrindinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių), užsienio kalbos), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), socialinis ugdymas (istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, socialinė-pilietinė veikla, ekonomika ir verslumas, psichologija), meninis ugdymas (dailė, muzika, šokis, teatras, šiuolaikiniai menai), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas (žmogaus sauga, sveikatos ugdymas, etninė kultūra ir kt.).

121. Mokykla priima sprendimus dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“ ir Ugdymo karjerai programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“ įgyvendinimo formų mokyklos ugdymo turinyje.

122. Ugdymo sričių įgyvendinimas.

122.1. **Dorinis ugdymas.** Dorinio ugdymo dalyką (etiką ar tikyba) mokinui iki 14 metų parenka tėvai (glo-

bėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10, gimnazijos I–II klasėms).

122.2. Lietuvių kalba ir literatūra. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį:

122.2.1. siūlo mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus lietuvių kalbos ir literatūros įgūdžiams formuoti ir skaitymo gebėjimams gerinti, kalbos vartojimo praktikai ar kt.;

122.2.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos ir literatūros Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaro sąlygas pašalinti mokymosi spragas (skiria konsultacijų, organizuoja mokymąsi laikinojoje grupėje ir kt.);

122.2.3. gali integruoti į lietuvių kalbos ir literatūros programos įgyvendinimą pilietiškumo pagrindų mokymą, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų;

122.2.4. mokiniui, kuris mokėsi pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą, mokyti lietuvių kalbos ir literatūros rekomenduojama pagal jam sudarytą individualų ugdymo planą: skirti papildomų pamokų, konsultacijų, sudaryti galimybes savarankiškai mokytis; mokyklos nustatytu laikotarpiu pasiekimus vertinti pagal individualius mokymosi pasiekimus; siūlyti rinktis mokyklos parengtas ir pritaikytas mokyklos kontekstui pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programas. Rengiant šias programas, rekomenduojama vadovautis Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais.

122.3. Mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir nori tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje lietuvių mokomąja kalba, sudaromos sąlygos pasiekti bendrojoje programoje numatytus pasiekimus: vienerius mokslo metus jiems gali būti skiriama 1 papildoma lietuvių kalbos ir literatūros pamoka per savaitę; jei klasėje ar keliuose klasėse yra 5 tokie mokiniai ar daugiau, jų grupei mokyti skiriama 2 ar daugiau papildomų pamokų, atsižvelgiant į mokyklos turimas mokymo lėšas.

122.4. Užsienio kalbos.

122.4.1. Užsienio kalbos, pradėtos mokyti pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos.

122.4.2. Antrosios užsienio kalbos mokyti privaloma nuo 6 klasės, išskyrus mokyklas, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (rūpintojų) sutikimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: anglų, latvių, lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių ar kitą. Mokykla privalo sudaryti galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau kaip dviejų užsienio kalbų (neįskaitant mokinių pirmosios užsienio kalbos, kurios mokėsi kaip ankstyvosios užsienio kalbos pagal pradinio ugdymo programą ir toliau tęsia mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą) ir sąlygas mokyti pasirinktos kalbos. Kalbai mokyti gali būti skiriama ir daugiau pamokų, negu nurodyta Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pagėdavimu antrosios užsienio kalbos galima pradėti mokyti ir nuo 5 klasės, jei mokyklai užtenka mokymo lėšų.

122.4.3. Baigiant pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojama organizuoti užsienio kalbų pasiekimų patikrinimą centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS).

122.4.4. Pagrindinio ugdymo programoje užtikrinamas pradėtų mokyti užsienio kalbų mokymosi tęstinumas. Keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokyti užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokyti pradėtą kalbą. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokyti užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

122.4.4.1. vienerius mokslo metus jam skiriama ne mažiau nei viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

122.4.4.2. susidarius mokinių grupei, kurios dydį numato mokykla, atsižvelgdama į mokymo lėšas, visai grupei skiriamos dvi papildomos pamokos.

122.4.5. Jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, ir mokykla

nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse.

122.4.6. Jeigu mokinys yra atvykęs iš kitos mokyklos ir, tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus, pageidaujama tęsti mokytis pradėtą kalbą, o mokykla neturi tos kalbos mokytojo:

122.4.6.1. mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos, suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su: savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga); savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga); savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešojo įstaiga) ir nevalstybinė mokykla). Skiriant pamokų skaičių, vadovaujamosi Bendrųjų ugdymo planų 124 punktu;

122.4.6.2. mokinys gali kalbos mokytis neformaliojo švietimo įstaigoje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų pasiekimų (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti mokyklai pagal iš anksto priimtą susitarimą, kuriame numatytas atsiskaitymo laikas ir apibrėžti pasiekimų įvertinimo kriterijai.

122.5. Matematika.

122.5.1. Mokinių matematikos žinių lygis, remiantis nacionalinių ir tarptautinių tyrimų duomenimis, yra nepakankamas, todėl reikia skirti daugiau dėmesio jam įtvirtinti sprendžiant skaičių ir skaičiavimų, algebras, geometrijos uždavinius.

122.5.2. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti rekomenduojama naudotis problemų sprendimo bendradarbiaujant, finansinio raštingumo pavyzdinėmis užduotimis, Nacionalinio egzaminų centro kasmet rengiamomis matematinio-gamtamokslinio raštingumo konkurso užduotimis, tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų leidiniais ir publikacijomis, visiems mokiniams kelti aukštus mokymosi lūkesčius.

122.5.3. Būtina nuolat stebėti mokinių matematikos pasiekimus ir, remiantis duomenimis (pavyzdžiui, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatais, kurie leidžia objektyviai įvertinti kiekvieno mokinio pasiekimus ir sudaryti galimybes stebėti individualią pažangą ir teikti reikalingą mokymosi pagalbą mokyklose), numatyti pagalbą mokiniams (užduotis ir metodus spragoms įveikti), kurių mokymosi pasiekimai žemi. Paprastai šių mokinių žemi ir skaitymo gebėjimai, todėl reikia skirti pakankamai laiko uždavinių tekstų analizei, jų vizualizacijai, užrašymui matematiniais simboliais.

122.5.4. Ugdant gabius matematikai mokinius ugdymo procesą labiau individualizuoti, diferencijuoti, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus pateikti įvairesnių, įdomesnių, įvairaus sunkumo ir sudėtingumo uždavinių, naudotis nacionalinių olimpiadų, konkurso „Kengūra“ uždavimais (ir sprendimų rekomendacijomis) ir kitais šaltiniais. Rekomenduojama mokiniams lankyti matematikos būrelius, dalyvauti olimpiadose, konkursuose.

122.5.5. Tikslingai naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis, skaitmeninėmis mokomosiomis priemonėmis matematiniam ugdymui (rengiant ir naudojant interaktyvias užduotis). Ypač rekomenduojama naudotis atvirojo kodo dinaminės matematikos programa „GeoGebra“, apimančia geometriją, algebrą, statistiką.

122.6. Informacinės technologijos.

122.6.1. 7–8 klasėse skiriamos 35 dalyko pamokos. Siekiant mažinti mokinių mokymosi krūvį, rekomenduojama organizuoti integruotą informacinių technologijų mokymą, pavyzdžiui, 7 klasėje pirmą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį informacinių technologijų mokytis integruotai (kiti 50 procentų pamokų) su kitais dalykais; 8 klasėje – priešingai: pirmą pusmetį informacinių technologijų mokytis integruotai (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (kiti 50 procentų pamokų). Integruoti su matematikos mokymu (pavyzdžiui, naudojimasis skaičiuokle sprendžiant statistikos uždavinius).

122.6.2. Integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas, kai pamoką planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar kai pamokoje gali dirbti du mokytojai (dalyko ir

informacinių technologijų), už mokytojo darbą atlyginama iš pamokų, skirtų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti. Dalyko mokytojui turint pakankamai skaitmeninio raštingumo kompetencijų, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai.

122.6.3. 9–10 ir gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirinkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis ne mažiau kaip iš dviejų modulių. Modulį renkasi mokinys.

122.7. Gamtamokslinis ugdymas.

122.7.1. Siekiant gerinti gamtamokslinį raštingumą, pirmiausia, reikėtų tobulinti mokinių pasiekimus Žemės ir visatos bei gyvųjų sistemų ugdymo turinio srityse.

122.7.2. Mokykla užtikrina, kad:

122.7.2.1. per gamtos mokslų dalykų pamokas būtų mokomasi tiriant. Ypač tai svarbu mokant fizikos ir biologijos;

122.7.2.2. gamtos mokslų dalykų turinys apimtų mokinių gebėjimus analizuoti ir interpretuoti gamtamokslinių tyrimų ir duomenų rinkimo procedūras bei sąvokas, taip pat gebėjimų mąstyti ir diskutuoti gamtos temomis ugdymą;

122.7.2.3. atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ugdymo procesas turi būti labiau individualizuojamas, diferencijuojamas. Ugdymo procese turėtų būti taikomos įvairesnės, įdomesnės, įvairaus sunkumo ir sudėtingumo užduotys. Mokymosi medžiaga pritaikoma atsižvelgiant į mokinių turimas žinias, įgūdžius ir ugdymosi poreikius.

122.7.3. Įgyvendinant numatytą gamtos mokslų turinį deramai dėmesio turi būti skiriama gamtamoksliniams tyrimams: stebėjimui, analizavimui, eksperimentavimui, modeliavimui, įvairioms praktinėms veikloms. Ugdymo procese mokiniai skatinami bendradarbiauti ir (ar) dirbti komandoje, derinami įvairūs ugdymo metodai ir ugdymo inovacijos. Ugdymo turinyje daugiau dėmesio skirti gyvosios gamtos stebėjimui, mokslinių idėjų ir technologijų pritaikymui kasdieniame gyvenime.

122.7.4. Mokykla užtikrina, kad eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti būtų skiriama ne mažiau kaip 30–40 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus. Nesant sąlygų atlikti eksperimentus mokykloje, kurioje mokosi mokinys, sudaromos sąlygos juos atlikti kitoje mokykloje, atviruose prieigos centruose ar kitose tam tinkamose aplinkose.

122.7.5. Mokykloje mokymosi aplinka gamtamoksliniam ugdymui turi būti pritaikyta eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti. Rekomenduojama dvi gamtos mokslų pamokas organizuoti vieną po kitos, sudarant galimybes atlikti ilgiau trunkančius eksperimentinius darbus ar projektus. Eksperimentinių ir praktinių darbų metu klasė gali būti dalijama į grupes, jeigu pakanka mokymo lėšų.

122.7.6. Atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamosi ne tik kilnojamosiomis ir virtualiosiomis laboratorijomis, šiuolaikiškomis edukacinėmis erdvėmis, mokymosi ištekliais už mokyklos ribų (mokslo parkų, universitetų, verslo įmonių laboratorijomis, nacionaliniais parkais ir kt.), bet turimomis mokyklinėmis priemonėmis, taip pat lengvai buityje ir gamtoje randamomis ir (ar) pasigaminamomis priemonėmis.

122.7.7. Mokykla skatina mokinius įsitraukti į gamtos mokslų klubų, būrelių, pasirinkamųjų dalykų, dalykų modulių (pavyzdžiui, biotechnologijų, modeliavimo, aplinkosaugos, elektronikos, 3D spausdinimo ir kt.) veiklas, dalyvauti įvairiuose gamtamokslinio raštingumo konkursuose, organizuoja veiklą po pamokų, įtraukiančią mokinius į tyrinėjimus, arba, nesant galimybių tai atlikti mokykloje, siunčia mokinius į kitas institucijas.

122.8. Technologijos.

122.8.1. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirstant laiką tarp: mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų.

122.8.2. Mokiniais, pradėdantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso. Šio kurso programos įgyvendinimas (intensyvinimas, ekskursijos, susitikimai ar kt.) turi būti numatytas mokyklos ugdymo plane.

122.8.3. Baigę integruoto technologijų kurso programą, mokiniai pagal savo interesus ir polinkius renkasi vieną iš privalomų technologijų programų (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų). Mokyklos ugdymo plane turi būti numatoma, kuriais atvejais mokiniai gali keisti pasirinktą technologijų programą.

122.8.4. Mokiniam, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis kitokias technologinio ugdymo programas, mokyklos sukurtas, atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus, mokyklos ugdymo turinį (pavyzdžiui, mokykla, atsižvelgdama į mokyklos ugdymo turinio specifiškumą, gali parengti biotechnologijos, keramikos, robotikos, variklinių transporto priemonių ir kt. programas). Būtina, kad mokiniai, mokymiesi pagal mokyklos parengtas technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimų, artimų ar tolygių numatytiesiems pagrindinio ugdymo technologijų bendrojoje programoje.

122.8.5. Mokykla, bendradarbiaudama su profesinio mokymo įstaiga, technologijų programų turinį gali derinti su atitinkama formaliojo profesinio mokymo programa, o jai įgyvendinti naudotis profesinio mokymo baze.

122.8.6. Mokykla vietoj technologijų gali siūlyti rinktis profesinio mokymo programos modulį, vadovaudamasi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 „Dėl Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

122.9. Socialinis ugdymas.

122.9.1. Per socialinio ugdymo dalykų pamokas mokymąsi rekomenduojama grįsti tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu, savarankiškai atliekamam darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

122.9.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto (pavyzdžiui, rajono savivaldybės, gyvenvietės ir kt.) ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalį istorijos ir geografijos pamokų rekomenduojama organizuoti netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudotis virtualiosiomis mokymosi aplinkomis.

122.9.3. Mokykla, formuodama ugdymo turinį, gali 9–10 ir gimnazijos I–II klasių mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti skirti 20–30 procentų dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus.

122.9.4. Laisvės kovų istorijai mokytis rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 18 pamokų, integruojant temas į istorijos, lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas.

122.9.5. Mokyklos formuojamas socialinių dalykų ugdymo turinys turėtų teikti galimybę:

122.9.5.1. mokiniam rinktis pasirenkamuosius dalykus: psichologiją, etninę kultūrą ir kt.;

122.9.5.2. priimti sprendimą dėl istorijos 5–6 klasės turinio išdėstymo eiliškumo (pavyzdžiui, kursą pradėti nuo Europos istorijos epizodų arba integruoti Europos ir Lietuvos istorijos epizodus);

122.9.5.3. priimti sprendimą dėl istorijos ir pilietiškumo ugdymo pagrindų mokymo, pavyzdžiui, integruotai mokytis istorijos ir pilietiškumo, kai dalis pasiekimų įgyjama per dalyko pamokas, o kita dalis – per kitokią veiklą (pilietiškumo akcijas ir pan.). Dalyvavimas akcijose gali būti fiksuojamas kaip pilietiškumo pamoka. Mokiniam įrodymus apie dalyvavimą akcijose rekomenduojama kaupti, naudojantis informacinėmis technologijomis, pavyzdžiui, e. aplanke ir kt.;

122.9.5.4. integruojant istorijos ir pilietiškumo ugdymo pagrindų mokymą privalu laikytis Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nurodytų pamokų skaičiaus. Integruojamų dalykų pamokos ir mokinių pasiekimai turi būti fiksuojamos tų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose.

122.9.6. Rekomenduojama į istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo pagrindų dalykų turinį integruoti: Lietuvos ir pasaulio realijas, kurios turi būti nuolat ir sistemingai atskleidžiamos ir aptariamoms su mokiniam, nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temas, tokias kaip: nacionalinio saugumo samprata ir sistema Lietuvos Respublikoje; rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai ir kitas panašias temas.

122.10. **Kūno kultūra.** Kūno kultūrai skiriant 2 valandas per savaitę, būtina sudaryti sąlygas visiems mokiniam papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (pavyzdžiui, plaukimo, šokio, teniso ir pan.) per neformaliojo švietimo veiklą mokykloje ar neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Mokykla užtikrina pasiūlos įvairovę ir tvarko mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą.

122.10.1. Kūno kultūrai mokytis gali būti sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš paralelių ar

gretimų klasių mokinių (pavyzdžiui, 5A ir 5B ar 7A ir 8B). Jei pakanka mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į grupes.

122.10.2. Organizuojant kūno kultūros pamokas patalpose, turi būti atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus.

122.10.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaroma galimybė rinktis fizinį aktyvumą. Mokykla numato, kaip organizuoti šių mokinių ugdymą. Rekomenduojama mokiniams sudaryti galimybę rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

122.10.3.1. pagal ligų pobūdį iš įvairių klasių sudaromos 7–12 mokinių grupės, kurioms skiriamos 2 pamokos per savaitę;

122.10.3.2. mokiniai gali dalyvauti pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

122.10.3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje.

122.10.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

122.10.5. Mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pavyzdžiui, stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą ir pan.).

122.11. Meninis ugdymas.

122.11.1. Meninio ugdymo dalykus sudaro dailės, muzikos ir pasirenkamieji teatro, šokio, šiuolaikinių menų dalykai.

122.11.2. Menų dalykų mokymą galima integruoti į neformaliojo švietimo programas, organizuoti ir kitose erdvėse – kultūros įstaigose, netradicinėje aplinkoje, gamtoje ir kt.

122.11.3. Organizuoti kryptingą dalykų meninį ugdymą.

122.11.4. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, vietoje muzikos ir dailės dalyko pamokų galima siūlyti mokytis pagal šiuolaikinių menų programą.

123. Mokinys privalo mokytis visų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte klasei nurodytų dalykų, išskyrus tuos atvejus, kai mokykla priima sprendimą intensyvinti dalykų mokymą. Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nurodomas dalyko bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius ir minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę. Mokinys pagal poreikius gali pasirinkti pageidaujamas mokytis pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius ir neformaliojo švietimo veiklas. Mokykla gali skirti mokiniui ilgalaičių ir trumpalaikių konsultacijų. Maksimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę negali būti didesnis nei nurodytas Higienos normoje.

124. **Pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę 2017–2018, 2018–2019 mokslo metais:**

Klasė	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	9 / gimnazijos I	10 / gimnazijos II	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Dorinis ugdymas								
Dorinis ugdymas (etika)								
Dorinis ugdymas (tikyba)	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Kalbos								
Lietuvių kalba ir literatūra	5; 5		5; 5		20	4; 5 / 5; 4		29
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	5; 5		5; 5		20	4; 4		28
Užsienio kalba (1-oji)	3; 3		3; 3		12	3; 3		18
Užsienio kalba (2-oji)	0; 2		2; 2		6	2; 2		10
Matematika ir informacinės technologijos								
Matematika	4; 4		4; 4		16	3; 4 / 4; 3		23
Informacinės technologijos	1; 1 / 2; 0 / 0; 2		1; 0 / 0,5; 0,5		3	1; 1 / 2; 0 / 0; 2		5
Gamtamokslinis ugdymas								
Gamta ir žmogus	2; 2		–		4	–		4
Biologija	–		2; 1 / 1; 2 / 3; 0		3	2; 1 / 1; 2 / 0; 3 / 3; 0		6
Chemija	–		0; 2		2	2; 2		6
Fizika	–		2; 1 / 1; 2 / 0; 3		3	2; 2		7
Socialinis ugdymas								
Istorija	2; 2		2; 2		8	2; 2		12
Pilietiškumo pagrindai	–		–		–	1; 1 / 2; 0 / 0; 2		2
Socialinė-pilietinė veikla**	10; 10**		10; 10**		40**	10; 10**		60**
Geografija	0; 2		2; 2		6	2; 1 / 1; 2 / 0; 3 / 3; 0		9
Ekonomika ir verslumas	–		–		–	1; 0 / 0; 1		1
Meninis ugdymas								
Dailė	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Muzika	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Technologijos, kūno kultūra, žmogaus sauga								
Technologijos (...)	2; 2		2; 1 / 1; 2 / 0; 3; 3; 0		7	1,5; 1 / 1; 1,5		9,5
Kūno kultūra	2; 3 / 3; 2 ir 2*; 2*		2; 2		9 ir 8*	2; 2		12*; 13
Žmogaus sauga	1		1		2	0,5		2,5
Pasirenkamieji dalykai / dalykų moduliai / projektinė veikla projektinė veikla (...); ... (pasirenkamasis); ...(dalyko modulis)								
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	26; 29*	28; 32*	29; 32*	30; 33*	113; 126*	31; 33*	31; 33*	175; 192*
Pažintinė ir kultūrinė veikla	Integruojama į ugdymo turinį							
	5–8 klasėse					9–10 klasėse		
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per savaitę	12; 12*				12; 12*	14; 10*		
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per savaitę)	8				8	5		

Pastabos:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba; ** valandų (pamokų) skaičius per metus.

Lentelėje nurodomi: dalykai ir minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per savaitę; rekomenduojamas kiekvienoje klasėje dalykui skiriamų savaitinių pamokų paskirstymas; neformaliajam švietimui skiriamų valandų skaičius; pamokų, skiriamų mokiniui ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skaičius – pagrindinio ugdymo programos pirmajai ir antrajai daliai.

Lentelėje pateiktų duomenų paaiškinimas. Pavyzdžiui, „Biologija 7 ir 8 klasė: 2; 1 / 1; 2 / 3; 0“. Pateikiami galimi pamokų skirstymo variantai: 2 pamokos 7 klasėje ir 1 pamoka 8 klasėje arba atvirkščiai, arba 3 pamokos 7 klasėje. 9–10 ir gimnazijos I–II klasėms skiriamą dailės ir muzikos pamokų laiką 1; 1 ir 1; 1 galima keisti šiuolaikine menų programa. Mokykla gali rinktis ir kitokį pamokų skirstymo variantą.

125. Bendrųjų ugdymo planų prieduose pateikiama:

125.1. specializuoto ugdymo krypties (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu) programų įgyvendinimas (1 priedas);

125.2. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa (2 priedas);

125.3. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas);

125.4. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas jaunimo mokyklose, vaikų socializacijos centruose (4 priedas);

125.5. asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, pagrindinio ugdymo organizavimas (5 priedas);

125.6. suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

III SKYRIUS

**VIDURINIO UGDYMO
PROGRAMOS
VYKDYMAS**

VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

126. Vidurinio ugdymo programa vykdoma, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Ugdymo programų aprašu, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Geros mokyklos koncepcija, Bendraisiais ugdymo planais, gali būti atsižvelgiama į Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašą ir kt.

127. Vidurinio ugdymo programos trukmė – dveji mokslo metai. Vidurinio ugdymo programos turinį sudaro:

127.1. privaloma dalis: privalomi mokyti dalykai ir privalomai pasirenkami dalykai ir (ar) moduliai;

127.2. laisvai pasirenkama dalis: pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai, pasirenkami profesinio mokymo programos moduliai. Pasirenkamieji dalykų moduliai neskaičiuojami kaip atskiri dalykai.

128. Mokykla nustato mokinio individualaus ugdymo plano struktūrą ir jo keitimo tvarką.

129. Mokinys, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, mokyklos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kokius dalykus ar modulius renkasi mokytis pagal vidurinio ugdymo programą, apsisprendžia dėl vieno brandos darbo rengimo ir kartu su mokytojais, padedant ir tėvams (globėjams), pasirenkia individualų ugdymo planą.

130. Mokinio pasirinkti mokytis dalykai tampa privalomi. Jeigu pasirinkto dalyko programos mokinys nebaigia ir nepasiekia joje numatytų pasiekimų – pripažįstama, kad jis jo nesimokė.

131. Mokinys, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa arba profesinio mokymo programos moduliais, gali nesimokyti technologijų ir integruotų menų. Šių dalykų valandos skiriamos pasirinktos profesijos mokymo dalykams.

132. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių pasirinkimus, jų individualius ugdymo planus, modeliuoja kokybišką vidurinio ugdymo programos įgyvendinimą. Laikinosios grupės sudaromos iš mokinių, kurie pasirenka tą pačią bendrojo ugdymo dalyko kurso programą, tą patį dalyko modulį, pasirenkamąjį dalyką ar profesinio mokymo programos modulį, išskyrus mokyklas, nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 138 punkte.

133. Jeigu mokinys pageidauja, mokykla sudaro sąlygas pagerinti pasirinktų ugdymo sričių ar atskirų dalykų kompetencijas papildomai rengtis brandos egzaminams ar tolesniam mokymuisi baigus vidurinio ugdymo programą (pavyzdžiui, profesinio mokymo programos moduliai).

134. Mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, mokykla turi užtikrinti galimybes įgyvendinti savo individualų ugdymo planą arba, nesant tam sąlygų, pasiūlyti keisti pasirinktus dalykus ar modulius.

135. Vidurinio ugdymo programoje mokykla siūlo mokiniui:

135.1. jo mokymosi poreikius atliepiančius pasirenkamus dalykus, dalykų modulius, profesinio mokymo programų modulius. Nesant mokinio pageidaujamų pasirinkti švietimo ir mokslo ministro patvirtintų pasirenkamųjų dalykų programų ar dalykų modulių programų, jas parengia mokykla (Bendrųjų ugdymo planų 22 punktas), išskyrus profesinio mokymo programą;

135.2. rinktis dalykus ar modulius, kurių turinys siejamas su šalies saugumu ir krašto gynyba;

135.3. daugiau pamokų, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 143 punkte, mokytis kitus pasirinktus dalykus ar modulius.

136. Mokykla privalo užtikrinti, kad minimalus privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų skaičius mokinio individualiame plane būtų ne mažesnis nei 8, o minimalus pamokų skaičius per savaitę – 28. Mokiniais, besimokantiems tautinės mažumos kalba, minimalus pamokų skaičius – 31,5 savaitinės pamokos, mokiniais, kurie mokosi pagal specializuoto ugdymo programą, minimalus pamokų skaičius – 31 savaitinė pamoka. Didinant pamokų skaičių per savaitę privalu laikytis Higienos normoje numatyto pamokų skaičiaus per dieną.

137. Mokykla, siekdama užtikrinti, kad mokinys, mokydamasis pagal vidurinio ugdymo programą, tobulintų

tolesniam mokymuisi, darbui būtinas kompetencijas, ugdymo procese taiko inovatyvius, besimokantiesiems patrauklius ir aktualius mokymo(si) būdus, plėtoja savarankišką mokymąsi, sudaro sąlygas mokinių socialinei-pilietinei veiklai, savanorystei, padeda mokiniams susipažinti su profesijų įvairove ir pasirinkimo galimybėmis, planuoti tolesnį savo mokymąsi ir (ar) darbinę veiklą, karjerą.

138. Mokykla, kurioje yra viena gimnazijos III arba viena gimnazijos IV klasė, pagal turimas mokymo lėšas pasirenka tinkamiausią būdą įgyvendinti dalykų bendrojo ir išplėstinio kursų programas ir užtikrinti mokymo kokybę. Rekomenduojama lietuvių kalbai ir literatūrai, matematikai ir gimtajai kalbai mokyti(s) sudaryti atskiras laikinąsias grupes, atsižvelgiant į mokinių pasirinktą bendrojo ar išplėstinio kurso programą, o užsienio kalbos – į kalbos mokėjimo lygį.

139. Mokykla priima sprendimus dėl Ugdymo karjerai programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“ ir Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“ įgyvendinimo formų mokyklos ugdymo turinyje.

140. Žmogaus saugos dalykas integruojamas į dalykų ugdymo turinį.

141. Mokiniais, kurie mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms skiriama iki 15 procentų, o besimokantiems grupinio mokymosi forma – 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 143 punktu nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

142. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 122.10.3, 122.10.5 papunkčiais.

143. **Vidurinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per savaitę ir per dvejus metus:**

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	2		
Dorinis ugdymas (etika)		2	-
Dorinis ugdymas (tikyba)		2	-
Kalbos			
Lietuvių kalba ir literatūra	8	8	10
Lietuvių kalba ir literatūra*	11	11	13
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	8	8	10
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį
Užsienio kalba (...)	6	6	6
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Socialinis ugdymas	4		
Istorija		4	6
Geografija		4	6
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		4	
Matematika	6	6	9
Informacinės technologijos (...)		2	4
Gamtamokslinis ugdymas	4		
Biologija		4	6
Fizika		4	7
Chemija		4	6
Integruotas gamtos mokslų kursas		4	-
Meninis ugdymas ir technologijos	4		
Dailė		4	6
Muzika		4	6
Teatras		4	6
Šokis		4	6
Menų pažinimas		4	6
Kompiuterinės muzikos technologijos		4	6
Grafinis dizainas		4	6

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Fotografija		4	6
Filmų kūrimas		4	6
Technologijos kryptys. Technologijos (...)			
Turizmas ir mityba		4	6
Statyba ir medžio apdirbimas		4	6
Tekstilė ir apranga		4	6
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		4	6
Verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba		4	6
Mechanika, mechaninis remontas		4	6
Kitos technologijų kryptys		4	6
Integruotas menų ir technologijų kursas		4	6
Kūno kultūra	4–6		
Bendroji kūno kultūra		4/6	8
Pasirinkta sporto šaka (...)		(4–6)	
Žmogaus sauga**	0,5	0,5	0,5
Pasirenkamieji dalykai / dalykų moduliai / projektinė veikla ... (pasirenkamasis); ... (dalyko modulis); projektinė veikla (...)			
Brandos darbas (...)	0,5		
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		Iki 26 iki 22*	Iki 26 iki 22*
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę	28 pamokos per savaitę; 31,5 pamokos per savaitę*		
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius) klasei	6 (valandos) pamokos dvejiems metams		
Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	24 pamokos per savaitę dvejiems metams		
<p>Maksimalus pamokų skaičius klasei, esant 3 ir daugiau gimnazijos III klasių, – 51 pamoka per savaitę, mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 54 pamokos per savaitę. Minimalus pamokų skaičius klasei, esant vienai gimnazijos III klasei, – 43 pamokos per savaitę, mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 46 pamokos per savaitę. Klasei gali būti skiriama ir daugiau pamokų, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir neviršijant mokymui skirtų lėšų.</p>			

Pastabos:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

** integruojama į ugdymo turinį.

144. Bendrųjų ugdymo planų prieduose pateikiamas:

144.1. specializuoto ugdymo krypties programų (vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas (1 priedas);

144.2. vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa (2 priedas);

144.3. vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas);

144.4. vidurinio ugdymo ir socialinių įgūdžių programų įgyvendinimas vaikų socializacijos centruose (4 priedas);

144.5. asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, vidurinio ugdymo organizavimas (5 priedas);

144.6. suaugusiųjų vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

**IV SKYRIUS
MOKINIŲ, TURINČIŲ
SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI
POREIKIŲ
(IŠSKYRUS ATsirANDANČIUS
DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ),
UGDYMO ORGANIZAVIMAS**

PIRMASIS SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

145. Mokykla, rengdama mokyklos ir mokinio individualųį ugdymo planą, turi sudaryti sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą ir būtiną švietimo pagalbą.

146. Mokykla mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja vadovaudamasi Mokiniių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokiniių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir šio skyriaus nuostatomis (jei šiame skyriuje neregamentuojama, mokykla vadovaujasi kitomis Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, reglamentuojančiomis švietimo programų įgyvendinimą) ir atsižvelgia į:

146.1. formaliojo švietimo programą;

146.2. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

146.3. individualizuoto ugdymo ir švietimo pagalbos reikmę, vykdydama švietimo pagalbos specialistų, mokyklos vaiko gerovės komisijos, pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas;

146.4. mokyklos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinka, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos).

147. Mokykla, pritaikydama ugdymo planą mokinio reikmėms ir vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nurodytu pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, taip pat mokyklos, klasės, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 96–99 punktais, gali:

147.1. iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių (nemažindamos nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

147.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui ir t. t., skaičių, siekdama plėtoti asmens kompetencijas ir tenkinti ugdymosi poreikius;

147.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdama į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas;

147.4. keisti pamokų trukmę, dienos ugdymo struktūrą, atsižvelgdama į mokinio galias ir sveikatą, poilsio poreikį, keliamus individualius ugdymo tikslus;

147.5. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių.

148. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas (išskyrus įgyvendinimą vaikų socializacijos centruose) pateikiamas 7 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS

INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

149. Individualus ugdymo planas rengiamas:

149.1. atsižvelgiant į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas, ugdymo programą, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą;

149.2. mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu ar savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu;

- 149.3. kai mokiniui pagal pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas tam tikru laikotarpiu reikia intensyvios švietimo pagalbos.
150. Pritaikant bendrąjį mokyklos ar klasės ugdymo planą individualioms mokinio ugdymosi reikmėms, galima:
- 150.1. vėliau pradėti mokyti pirmosios ar antrosios užsienio kalbos, mokyti tik vienos užsienio kalbos – mokinį, turintį klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), judesio ir padėties, bendrųjų mokymosi sutrikimų, turintį kochlearinius implantus;
- 150.2. mokyti tik vienos užsienio kalbos (išimtiniais atvejais – iš viso nemokyti), o pamokas skirti lietuvių kalbai ir literatūrai mokyti – besimokančiam mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir turinčiam 150.1 papunktyje išvardytų sutrikimų;
- 150.3. besimokantį pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą pagrindinio ugdymo programoje prasidedančių dalykų pradėti mokyti metais vėliau, juos sieti su praktiniais mokinio interesais, kasdiene gyvenimo patirtimi; mokymas gali būti organizuojamas atskiromis veiklomis;
- 150.4. besimokančiam pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal Bendrųjų ugdymo planų 124 punktą, vietoje kelių vienos srities dalykų galima siūlyti integruotas tų dalykų pamokas, dalykų modulius, projektines veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti;
- 150.5. nemokyti užsienio kalbų turinčiojo kompleksinių negalių ir (ar) kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina klausos sutrikimai (išskyrus nežymų klausos sutrikimą). Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokyti;
- 150.6. nemokyti muzikos turinčiojo klausos sutrikimą (išskyrus nežymų);
- 150.7. nemokyti technologijų turinčiojo judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų (išskyrus lengvus);
- 150.8. vietoj šiame punkte nurodytų dalykų mokinys gali rinktis kitus individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinančius specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantis mokinys – mokyti lietuvių kalbos ir literatūros.
151. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti mažinamas ar didinamas 1 ar 2 pamokomis.
- 151.1. Sutrikusios klausos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktais, be to:
- 151.1.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;
- 151.1.2. kurčio ir neprigirdinčio mokinio ugdymo plane turi būti skiriama: lietuvių gestų kalbai – 2–3 pamokos, lietuvių kalbai ir literatūrai – 6–8 pamokos;
- 151.1.3. kurčias ir neprigirdintis mokinys mokomas totaliosios komunikacijos žodiniu ar dvikalbiu metodu, atsižvelgiant į individualius gebėjimus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus;
- 151.1.4. 9–10 klasėse iš mokinio ugdymo(si) poreikius tenkinančių pamokų 3 pamokos per savaitę skiriamos mokyti individualizuotai ir diferencijuotai bei karjeros valdymo kompetencijoms ugdyti;
- 151.1.5. mokiniui tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo specialiosioms pratyboms skiriama: 5 klasėje – 2 pamokos, 6–10 ir gimnazijos klasėse – po 1 pamoką per savaitę, turintiems kochlearinius implantus – po 2 pamokas per savaitę. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.
- 151.2. Sutrikusios regos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktais. Ugdymo plane skiriamos specialiosios pamokos ir specialiosios pratybos:
- 151.2.1. silpnaregiui mokiniui, kuriam gresia pavojus apakti, individualioms pratyboms (iki ketverių metų) mokyti(s) Brailio rašto skiriamos 1 ar 2 pamokos per savaitę, kursas gali būti intensyvinamas;
- 151.2.2. aklam (regėjimo aštrumas nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas – 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti 1 ar 2 pamokas per savaitę (turint mokymo lėšų). Šis kursas gali būti intensyvinamas;

151.2.3. tiflopedagoginė pagalba aklam ir žymių silpnaregystę (regėjimo aštrumai su korekcija geriau manančia akimi nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma;

151.2.4. nereginiam mokiniui individualioms mobilumo lavinimo pratyboms skiriama po 1 pamoką per savaitę. Šios pamokos gali būti skiriamos ir kasdienio gyvenimo bei komunikaciniams įgūdžiams ugdyti.

151.3. Kurčneregio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 7 priedu.

151.4. Sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti:

151.4.1. specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriama po 2 pamokas trimis mokiniams per savaitę, 9–10 klasėse – po 0,5 pamokos mokinio kalbai ir komunikacijai lavinti;

151.4.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę (mokinys mokomas individualiai ar diferencijuotai).

151.5. Judesio ir padėties sutrikimų turinčiam mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktais. Ugdymo plane pamokos turėtų būti skiriamos gydomajai kūno kultūrai, sensomotorikai lavinti, naudojimosi kompiuteriu įgūdžiams formuoti, komunikaciniams gebėjimams ugdyti:

151.5.1. mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi ar turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms skiriama 1 ar 2 pamokos per savaitę;

151.5.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, 5–10 klasėse tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokų turinys turi derėti;

151.5.3. 4–8 mokinių grupei gali būti skiriamos 2–3 gydomosios kūno kultūros pamokos per savaitę.

152. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų, mokytoją konsultuoja mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir (ar) savivaldybės administracijos švietimo padalinių specialistai.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

153. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinami pagal bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 44–55 punktų nuostatomis.

154. Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal bendrojoje programoje numatytus pasiekimus, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokinis, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi).

155. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba Socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi mokykla (vertinimo įrašai „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašai, pažymiai ir kt.).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

156. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.
157. Mokykla specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą mokiniui teikia vadovaudamasi teisės aktais ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.
158. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:
- 158.1. vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 158.2. ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, atsižvelgiant į mokinio galias, keliamus ugdymo(si) tikslus, tenkinant jo reikmes. Siekiant įtraukties į bendrą ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai;
- 158.3. specialiųjų pratybų forma: individualių, mažoms grupelėms (2–4 mokiniai), grupėms (5–8 mokiniai). Mokiniais, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalba gali būti teikiama per specialiąsias pamokas;
- 158.4. kai mokykloje nėra reikiamos kvalifikacijos specialiųjų pedagogų, galinčių teikti ugdymą ir švietimo pagalbą regos, klausos, įvairiapusių raidos (autizmo), elgesio ir (ar) emocijų sutrikimų turinčiam mokiniui, kuriam rekomenduota papildoma specialioji pedagoginė pagalba, jam skiriama nuo 2 iki 4 valandų per savaitę individualioms specialiojo pedagogo konsultacijoms ir (ar) papildomai dalyko mokytojo pagalbai arba sudaromos sąlygos šias paslaugas mokiniui gauti specialiosios paskirties įstaigoje, specialiojo ugdymo centruose.
159. Specialioji pagalba:
- 159.1. teikiama vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 159.2. teikiama mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo, skaitovo;
- 159.3. teikiama ugdymo proceso metu.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

160. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu organizuoja mokykla pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.
161. Mokiniai, kurie mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokytis namie mokykla skiria pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 107–110 ir 124, 143 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms, o mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, – 2 papildomos valandos lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis.
162. Mokiniai, kurie mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokytis namie skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę:
- 162.1. mokymas namie organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 107–110 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;
- 162.2. turinčiam judesio ir padėties sutrikimų rekomenduojama 1–2 valandas per savaitę skirti gydomajai mankštai;
- 162.3. besimokančiam tautinės mažumos kalba, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomam namie, lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis gali būti skiriamos papildomos 1–2 valandos per savaitę.

I priedas

**SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES
PROGRAMŲ
(PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO
KARTU SU DAILĖS, MENŲ, MUZIKOS,
SPORTO AR KITU UGDYMU
PROGRAMŲ) ĮGYVENDINIMAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokykla, vykdanči specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programas), vadovaujasi Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), ir atitinkamomis specializuoto ugdymo krypties programomis: Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų kartu su dailės ugdymu programų) dailės ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-656 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programų) dailės ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programų) muzikos ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-655 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programų) muzikos ugdymo dalies patvirtinimo“;

Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programų) meninio ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-733 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programų) meninio ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programų) inžinerinio ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-735 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programų) inžinerinio ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio kartu su sporto ugdymu programų) sporto ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-1010 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programų) sporto ugdymo dalies patvirtinimo“. Mokykla, sudarydama ugdymo planą, vadovaujasi Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis ir kitais pagrindinį ir vidurinį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Specializuoto ugdymo krypties programą sudaro privalomi, programą papildantys ir mokinio pasirinkimui dalykai.

3. Mokykla, įgyvendinanti specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programas), gali perskirstyti iki 25 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose skiriamo bendro pamokų skaičiaus ir dalykų turinio tarp keleto dalykų ar tarp visų.

4. Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) dailės, meninio, muzikos, sporto ir kito ugdymo dalykų mokymas gali būti integruojamas į neformalųjį švietimą.

5. Pasirenkamuosius dalykus mokinys renka savarankiškai iš rekomenduojamų pagal jo pasirinktą pagrindinį programos dalyką. Pasirenkamiesiems dalykams mokytis naudojamos valandos, skirtos neformaliajam švietimui.

6. Mokiniai, kurie mokosi pagal:

6.1. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programomis), privalo mokytis keturių pagrindinių specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programomis) dailės ugdymo dalies dalykų ir trijų šią programą papildančių dalykų;

6.2. specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos), privalo mokytis vieno meninio ugdymo srities meno šakos dalyko, 2–5 meno šakos dalyką papildančių dalykų, 2–5 pagrindinių pasirinktos meno srities dalykų;

6.3. specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos), 5–8 klasėje privalo mokytis trijų, gimnazijos I–IV klasėje – keturių muzikos ugdymo dalies branduolio dalykų ir ne mažiau kaip dviejų branduolį papildančių dalykų;

6.4. specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programos), turi mokytis trijų specializuoto ugdymo krypties programos sporto ugdymo dalies dalykų;

6.5. specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programos), privalo mokytis vieno pagrindinio inžinerinio ugdymo dalyko – inžinerijos, gimnazijos I–IV klasėje – vieno programą papildančio dalyko – projektavimo. Mokiniai 5–8 klasėje ir gimnazijos I–IV klasėje privalomas bent vienas pasirenkamasis dalykas per mokslo metus;

6.6. specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos): atlikėjo raiškos (išskyrus choro dainavimo ir dirigavimo 5–6 klasėje), balso ugdymo, bendrojo fortepijono, dainavimo, garso režisūros, kompozicijos, improvizacijos, dirigavimo, muzikos teorijos dalyko mokosi nuosekliai, individualiai mokomi mokytojo, jiems taikoma pavienio mokymosi forma.

7. Specializuoto ugdymo programos dalykų pamokas, suderinus su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklų tarybų pritarimu galima rengti šeštadieniais.

II SKYRIUS

SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ (PAGRINDINIO UGDYMO KARTU SU DAILĖS, MENŲ, MUZIKOS, SPORTO AR KITU UGDYMU PROGRAMŲ) ĮGYVENDINIMAS

8. Specializuoto ugdymo krypties programoms (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programoms) įgyvendinti gali būti naudojamos mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti skirtos pamokos. Neformaliojo švietimo valandų skaičių galima didinti 1–2 valandomis klasei.

9. Įgyvendinant specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programos), kūno kultūros, technologijų dalykai gali būti keičiami specializuoto ugdymo krypties programos dailės, menų, muzikos, sporto ar kito ugdymo dalykais, giminiškais kūno kultūros, technologijų dalykams.

10. **Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programos) dailės ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius per savaitę:**

Dalykai	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Iš viso pagrindinio ugdymo programoje
	5	6	7	8				
Pagrindiniai dailės ugdymo dalies programos dalykai								
Dailės raiška	6;6;6			-	18	-	-	18
Dailės šaka	-	-	6	6	6	3;3	-	9
Piešimas	2;2		2;2		8	2;2	-	12
Kompozicija	2;2		2;2		8	2;2	-	12
Dailės ir architektūros istorija	1;1		1;1		4	1;1	-	6
Programą papildantys dalykai								
Keramika	-	-	-	-	-	2;2	-	2;2
Akvarelė	-	-	-	-	-	1;1	-	1;1
Projektavimas	-	-	-	-	-	1;1	-	1;1

11. Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos) meninio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai \ Klasė	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Iš viso pagrindinio ugdymo programoje
	5	6	7	8				
Meno šakos dalykas	2; 2		2; 2		8	2	2	12
Pagrindiniai pasirinktos meno srities dalykai	4; 4		4; 4		16	4	4	24
Meno šakos dalyką papildantys dalykai	4; 4		4; 4		16	5	5	26

12. Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos) muzikos ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai \ Klasė	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Iš viso pagrindinio ugdymo programoje
	5	6	7	8				
Muzikos ugdymo dalies branduolio dalykai								
Individualiai mokiniui skiriamų valandų skaičius (išskyrus choro dainavimą ir dirigavimą 5–6 klasėse)								
Atlikėjo raiška arba muzikos teorija, arba garso režisūra	2; 2		2; 2		8	2; 2		12
Klasei, grupei skiriamų valandų skaičius (išskyrus bendrojo fortepijono ir balso ugdymo dalykus)								
Solfedžio	2; 2		2; 2		8	2; 2		12
Muzikos istorija	2; 2		2; 2		8	2; 2		12
Muzikos teorija ir harmonija	–		–			2; 2		2; 2
Branduolį pagal pagrindinį dalyką papildantys dalykai								
Bendras fortepijonas	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Ansamblinis muzikavimas	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Balso ugdymas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)	1; 1		1; 1		4	1; 1		6

13. Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programos) sporto ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai \ Klasė	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos I dalyje	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Iš viso pagrindinio ugdymo programoje
	5	6	7	8				
Sporto šaka	10; 10		10; 10		40	10; 10		60
Sportas ir sveikata	1; 1		1; 1		4	1; 1		6
Sporto pažinimas	1; 1		1; 1		4	1; 1		6

14. Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programos) inžinerinio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos pirmojoje dalyje (5–8 klasė)	I	II	Iš viso pagrindinio ugdymo programoje
	5	6	7	8				
Inžinerinio ugdymo dalies pagrindinis dalykas								
Inžinerija	1; 1		1; 1		4		1; 1	6
Inžinerinio ugdymo dalies programą papildantis dalykas								
Projektavimas							1; 1	2
Inžinerinio ugdymo pasirenkamieji dalykai								
Pasirenkamasis dalykas	1; 1		1; 1		4		1; 1	6

III SKYRIUS

**SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ
(VIDURINIO UGDYMO KARTU SU DAILĖS,
MENŲ, MUZIKOS, SPORTO AR KITU UGDYMU PROGRAMŲ)
ĮGYVENDINIMAS**

15. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui pasirengti individualų ugdymo planą, vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“, ir atitinkama specializuoto ugdymo krypties programa.

16. Mokinio neformaliojo švietimo valandų skaičių galima didinti 1–4 pamokomis.

17. Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programos) dailės ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Pagrindiniai dailės ugdymo dalies programos dalykai:	18		
Dailės šaka		3	3
Piešimas		3	3
Kompozicija		1	2
Dailės ir architektūros istorija		2	1
Dailės ugdymo dalies programą papildantys dalykai:	6		
Keramika		1	1
Akvarelė		1	1
Projektavimas		1	1

18. Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su meniniu ugdymu programos) meninio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Meno šakos dalykas	4	2	2
Pagrindiniai pasirinktos meno srities dalykai	8	4	4
Meno šakos dalyką papildantys dalykai	10	5	5

19. Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos) muzikos ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Muzikos ugdymo dalies branduolio dalykai:	16		
Individualiai mokiniui skiriamų valandų skaičius			
Atlikėjo raiška arba muzikos teorija, arba garso režisūra		2	2
Klasei, grupei skiriamų valandų skaičius (išskyrus bendrojo fortepijono, balso ugdymo, kompozicijos, improvizacijos dalykus):			
Solfedžio		2	2
Muzikos istorija		2	2
Muzikos teorija ir harmonija		2	2
Muzikos ugdymo dalies branduolį pagal pagrindinį dalyką papildantys dalykai:	8		
Bendrasis fortepijonas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)		1	1
Ansamblinis muzikavimas		1	1
Balso ugdymas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)		1	1
Muzikos kūrinių analizė		1	1
Polifonija		-	1

20. Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programos) sporto ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Sporto šaka	20	10	10
Sportas ir sveikata	2	1	1
Sporto pažinimas	2	1	1

21. Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programos) inžinerinio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
	6		
Pagrindinis inžinerinio ugdymo dalies programos dalykas:	2		
Inžinerija		1	1
Inžinerinio ugdymo dalies programą papildantis dalykas:	2		
Projektavimas		1	1
Inžinerinio ugdymo pasirenkamieji dalykai:	2		
Pasirenkamasis dalykas		1	1

II priedas

**PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS
IR VIDURINIO UGDYMO
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS
KARTU SU FORMALIOJO
PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokykla, planuodama įgyvendinti pagrindinio ugdymo programos dalį ar vidurinio ugdymo programą kartu su formaliojo profesinio mokymo programa, formuodama ugdymo turinį, planuodama ugdymo sričių dalykų intensyvinimą, integravimą, ugdymo proceso vykdymo organizavimą, rengia mokyklos vykdomų programų įgyvendinimo planą.
2. Mokyklos vykdomų programų įgyvendinimo planas rengiamas, vadovaujantis bendraisiais atitinkamų metų ugdymo planais ir bendraisiais profesinio mokymo planais.
3. Pagrindinio ar vidurinio ugdymo organizavimas derinamas su atitinkamos profesinio mokymo programos įgyvendinimu. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos technologijų dalykas keičiamas profesinio mokymo programos dalykais ar iš modulių sudarytos profesinio mokymo programos (toliau – modulinė programa) modulių(-iais).
4. Mokiniais, neturintiems 16 metų, mokykla privalo užtikrinti mokymosi tęstinumą pagal pagrindinio ugdymo programą.
5. Jei dėl mažo mokinių, kurie mokėsi skirtingos užsienio kalbos (vokiečių, prancūzų), skaičiaus arba dėl skirtingo pavienių mokinių kalbos mokėjimo lygio negalima suformuoti grupės, mokymas organizuojamas savarankišku arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma) arba bendradarbiaujama su kita mokykla, galinčia užtikrinti užsienio kalbos programos tęstinumą. Užsienio kalbos mokymą organizuojant savarankišku ir nuotoliniu būdu, individualioms konsultacijoms gali būti skiriama iki 15 procentų šio priedo 8 ir 13 punktuose užsienio kalbai mokytis skiriamų pamokų.
6. Mokykla, neviršydama jai skiriamų lėšų ir neviršydama mokiniams leistino mokinio krūvio, gali nustatyti kitokį profesinio mokymo programos valandų paskirstymą tarp I–III kursų.
7. Mokykla, suderinusi su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija arba dalyvių susirinkimu (savininku) mokinių atostogų datas, nurodytas bendruosiuose ugdymo planuose, gali jas keisti.

II SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

8. Pagrindinio ugdymo programos daliai (II gimnazijos klasė) ir kartu įgyvendinamai profesinio mokymo programai 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metais skiriama valandų:

Ugdymo sritys / Dalykai	Valandų skaičius I–II kursuose	Valandų skaičius III kurse	Valandų skaičius I–III kursuose
Profesinis mokymas			
Profesinio mokymo programoms			
Teorinis ir praktinis mokymas			1502
Praktikai realioje darbo vietoje arba sektoriniame centre		600	600
Bendrieji profesinio mokymo dalykai			338
Civilinė sauga	20		20
Ekonomikos ir verslo pagrindai	(I kurse): ne mažiau kaip 36 ne mažiau kaip 37		80
Estetika			20
Profesijos informacinės technologijos			70
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba			40
Kūno kultūra	(II kurse) 68	40	108
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams	1192	1248	2440

Bendrasis ugdymas	Valandų per savaitę skaičius	2017–2018 mokslo metais / 2018–2019 mokslo metais	Valandų skaičius III kurse	Valandų skaičius I–III kursuose
Ugdymo sritys / Dalykai				
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	1	36 / 37		
Kalbos				
Lietuvių kalba ir literatūra	5; 4	164 / 168		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	4	144 / 148		
Užsienio kalba (1-oji)	3	108 / 111		
Užsienio kalba (2-oji)**	2	72 / 74		
Matematika ir informacinės technologijos				
Matematika	4; 3	128 / 131		
Informacinės technologijos	1	36 / 37		
Gamtamokslinis ugdymas				
Biologija	1; 2	52 / 54		
Fizika	2	72 / 74		
Chemija	2	72/74		
Socialinis ugdymas				
Istorija	2	72 / 74		
Pilietiškumo pagrindai	1	36 / 37		
Ekonomika ir verslumas***	1***	36 / 37***		
Geografija	1; 2	52 / 54		
Meninis ugdymas				
Dailė	1	36 / 37		
Muzika	1	36 / 37		
Kūno kultūra, žmogaus sauga				
Kūno kultūra	2	72 / 74		
Žmogaus sauga***	0,25***	9 / 9***		
Iš viso valandų bendrojo ugdymo dalykams 2017–2018 mokslo metais	29; 31*	1044 / 1116*		1044 / 1116*
Iš viso valandų bendrojo ugdymo dalykams 2018–2019 mokslo metais		1073 / 1147*		1116 / 1147*

Iš viso valandų profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo dalykams ir programoms 2017–2018 mokslo metais		2236 2308*	1248	3484 3556*
---	--	---------------	------	---------------

Iš viso valandų profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo dalykams ir programoms 2018–2019 m. m.		2265 2339*	1248	3513 3587*
---	--	---------------	------	---------------

Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę	33 35*			
Socialinė-pilietinė veikla	10			
Pažintinė ir kultūrinė veikla	Nuo 30 iki 60 val. grupei per mokslo metus			
Pamokos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti ir 9 klasės, I gimnazijos klasės dalykų programos patenkinamam pasiekimų lygiui	242 207*			242 207*
Neformalusis vaikų švietimas		120		

Pastabos:

* grupėms tautinių mažumų kalba;

** išskyrus grupes tautinių mažumų kalba;

*** integruojama į kito dalyko turinį.

9. Pagrindinio ugdymo programos ekonomikos ir verslumo dalyko programa integruojama į profesinio mokymo programos ekonomikos ir verslo pagrindų dalyko turinį. Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Ekonomika ir verslumas“ skiriamose vietose įrašoma, kad ši programa integruota į profesinio mokymo programos dalyko turinį ir nurodomas valandų skaičius.

10. Žmogaus saugos bendroji programa integruojama į profesinio mokymo programos civilinės saugos dalyko turinį, pirmame kurse tam skiriamos ne mažiau kaip 9 pamokos. Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Žmogaus sauga“ skiriamose vietose įrašoma, kad žmogaus saugos bendroji programa (9 valandos) integruota į profesinio mokymo programos civilinės saugos dalyko turinį.

11. Bendrųjų profesinio mokymo programų dalykų – profesijos informacinių technologijų, lietuvių kalbos kultūros ir specialybės kalbos, estetikos – rekomenduojama mokyti antraisiais ir (arba) trečiaisiais mokslo metais.

12. Mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti numatytos pamokos gali būti skiriamos mokyti dalykų, kurių po pirmųjų metų mokymosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokiniai nebuvo pasiekę patenkinamo pasiekimų lygio.

III SKYRIUS

VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

13. Vidurinio ugdymo programai ir kartu įgyvendinamai profesinio mokymo programai 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metais skiriamas valandų skaičius:

Ugdymo sritys / Dalykai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti (I–II kursuose)	Valandų skaičius per dvejus metus kursui / kalbos mokėjimo lygiui 2017–2018 mokslo metais / 2018–2019 mokslo metais		Skiriamas valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
		Bendras kursas	Išplėstinis kursas		
Profesinis mokymas		–			
Profesinio mokymo programoms (išskyrus modulinę programą)					2155
Teorinis ir praktinis mokymas					1555
Praktika				600	600
Bendrieji profesinio mokymo dalykai		–			230
Ekonomikos ir verslo pagrindai*					100
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba*	34*				
Civilinė sauga	20				20
Profesijos informacinės technologijos*					70
Kūno kultūra arba kūno formavimas				40	40
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams arba moduliams	897			1488	2385
Modulinėms 110 kreditų apimties programoms					
Privalomieji moduliai:					
Iš jų praktikai realioje darbo vietoje ar / ir sektoriniame centre					600
Privalomai pasirenkamieji moduliai					
Privalomosios kompetencijos (nesusijusios su kvalifikacija):					66
Civilinė sauga (Saugus elgesys ekstremaliose situacijose)	22				
Kūno kultūra (Fizinio aktyvumo reguliavimas) arba kūno formavimas				44	
Iš viso valandų profesinio mokymo moduliams	946			1474	2420

Modulinėms 90 kreditų apimties programoms				
Privalomieji moduliai:				
Iš jų praktikai realioje darbo vietoje ar / ir sektoriniame centre				480
Privalomai pasirenkamieji				
Privalomosios kompetencijos:				44
Civilinė sauga (Saugus elgesys ekstremaliose situacijose)	22			
Kūno kultūra (Fizinio aktyvumo reguliavimas) arba kūno formavimas			22	
Iš viso valandų profesinio mokymo moduliams	946		1034	1980

Modulinėms 60 kreditų apimties programoms				
Privalomieji moduliai:				
Iš jų praktikai realioje darbo vietoje ar / ir sektoriniame centre				320
Privalomai pasirenkamieji				
Privalomosios kompetencijos:				22
Civilinė sauga (Saugus elgesys ekstremaliose situacijose)	22			
Kūno kultūra (Fizinio aktyvumo reguliavimas) arba kūno formavimas				
Iš viso valandų profesinio mokymo moduliams	946		374	1320

Bendrojo ugdymo sritys / dalykai				
Dorinis ugdymas	2			
Tikyba		69 / 70		
Etika		69 / 70		
Kalbos				
Lietuvių kalba ir literatūra	8	276 / 280	345 / 350	
Lietuvių kalba ir literatūra** (ir kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų grupėms)	11	379 / 385	448 / 455	
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)**	8	276 / 280	345 / 350	
Gestų kalba (kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų grupėms)	2	138 / 140		
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį	
Užsienio kalba (...)	6	207 / 210	207 / 210	
Užsienio kalba (...)**	5**	172 / 174	172 / 174	
Socialinis ugdymas	4			
Istorija		138 / 140	207 / 210	
Geografija		138 / 140	207 / 210	
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		138 / 140		
Matematika	6	207 / 210	310 / 315	
Informacinės technologijos***		69 / 70	138 / 140	
Gamtamokslinis ugdymas	4			
Biologija		138 / 140	207 / 210	
Fizika		138 / 140	241 / 245	
Chemija		138 / 140	207 / 210	
Integruotas gamtos mokslų kursas		138 / 140		
Meninis ugdymas***				
Dailė		138 / 140	207 / 210	
Muzika		138 / 140	207 / 210	
Teatras		138 / 140	207 / 210	
Šokis		138 / 140	207 / 210	
Menų pažinimas		138 / 140	207 / 210	
Kompiuterinės muzikos technologijos		138 / 140	207 / 210	
Grafinis dizainas		138 / 140	207 / 210	

Fotografija		138 / 140	207 / 210		
Filmų kūrimas		138 / 140	207/210		
Kūno kultūra arba kūno formavimas	4				
Bendroji kūno kultūra		138 / 207	276 / 280		
Pasirinkta sporto šaka arba kūno formavimas		138 / 207	276 / 280		
Žmogaus sauga*	0,5*	18*			
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Projektinė veikla / Brandos darbas		18			
Privalomieji bendrojo ugdymo dalykai					
2017–2018 mokslo metais		34 (1173); 44 (1518)**			1173 1518**
2018–2019 mokslo metais		34 (1190) 44 (1540)**			1190 1540**
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		207 104**			
Iš viso valandų profesinio mokymo programos (išskyrus modulinės programos) dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams					
2017–2018 mokslo metais		2277 2519**	1488		3765 4007**
2018–2019 mokslo metais		2294 2541**			3782 4029**
Iš viso valandų 110 kreditų apimties modulinės programos dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams					
2017–2018 mokslo metais		2326 2568**	1474		3800 4042**
2018–2019 mokslo metais		2343 2590**			3817 4064*
Iš viso valandų 90 kreditų apimties modulinės programos dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams					
2017–2018 mokslo metais		2326 2568**	1034		3360 3602**
2018–2019 mokslo metais		2343 2590**			3377 3624**
Iš viso valandų 60 kreditų apimties modulinės programos dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams					
2017–2018 mokslo metais		2326 2568**	374		2700 2942**
2018–2019 mokslo metais		2343 2590**			2717 2964**
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę		30 35**			
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti		310			
Neformalusis vaikų švietimas			220		

Pastabos:

* integruojama į kito dalyko turinį arba mokoma kaip savarakiško dalyko ar modulio;

** grupėms tautinių mažumų kalba;

*** mokinys gali rinktis kaip pasirenkamąjį dalyką.

14. Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba gali būti integruojama į lietuvių kalbos ir literatūros dalyką, profesijos informacinės technologijos ir ekonomikos ir verslo pagrindai – į profesinio mokymo dalykus. Šis punktą netaikomas įgyvendinant modulinės programos.

15. Profesijos informacinės technologijos yra privalomas profesinio mokymo programų (išskyrus modulinės programos) dalykas, išskyrus programos, priskiriamas informacijos ir ryšio technologijos sričiai, tačiau mokinys, susidarydamas individualų ugdymo planą, gali rinktis ir informacinių technologijų dalyko kursą pagal vidurinio ugdymo programą. Informacijos ir ryšio technologijos srities profesinio mokymo programų (išskyrus modulinės programos) profesijos informacinių technologijų dalyko valandos skiriamos profesijai mokytis.

16. Įgyvendinant 110 ir 90 kreditų apimties modulinę programą, fizinio aktyvumo reguliavimui valandos skiriamos baigiamajame kurse. Visi 60 kreditų apimties ir likę nepanaudoti 110 ir 90 kreditų apimties modulinėse programose fizinio aktyvumo reguliavimui skirti kreditai įskaitomi. Profesinio mokymo dienyne fi-

zinio aktyvumo reguliavimui skiriamoje vietoje įrašoma „įskaityta“, nurodomas kreditų skaičius, įrašomas kūno kultūros dalyko valandų, pagal vidurinio ugdymo programą I ir II kursuose, skaičius. Nepanaudotos fizinio aktyvumo valandos paskirstomos mokyklos nuožiūra parinktų modulių kontaktinėms valandoms padidinti.

17. Muzikos ir atlikimo meno posričio modulinėse programose kūno kultūra gali būti integruojama į modulius, jei šioje programoje numatytas mokinio fizinis krūvis yra didesnis nei 3 valandos per savaitę.

18. Žmogaus saugos bendroji programa integruojama į profesinio mokymo programas, išskyrus muzikos ir atlikimo meno posričio modulinės programos, civilinės saugos dalyko turinį arba į modulinės programos saugus elgesio ekstremaliose situacijose modulį. Vidurinio ugdymo dienyne dalykui „Žmogaus sauga“ skiriamoje vietoje įrašoma, kad žmogaus saugos bendroji programa (17 valandų) integruota į profesinio mokymo programos civilinės saugos dalyko turinį arba modulinės profesinio mokymo programos „Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose“ modulį. Muzikos ir atlikimo meno posričio modulių programų civilinės saugos turinys integruojamas į bendrojo ugdymo dalyką „Žmogaus sauga“.

19. Mokykla į mokinio laisvai pasirenkamų dalykų sąrašą gali įtraukti ir profesinio mokymo dalykus ar modulius.

20. Trečiame kurse rudens, žiemos ir pavasario (Velykų) atostogų gali būti neskiriama.

21. Atsižvelgiant į muzikos ir atlikimo meno posričio modulių programų įgyvendinimo specifiką, suderinus su mokytojais, mokiniais ir jų tėvais, tėviais ar globėjais, mokyklos tarybos pritarimu pamokos gali vykti šeštadieniais.

III priedas

MOKINIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS LIGONINĖS IR SANATORIJOS MOKYKLOSE

I SKYRIUS**BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokinio, kuris gydomas stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
2. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas).
3. Mokinio, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), ir Ugdymo programų aprašu.

II SKYRIUS**UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS**

4. Ligoninės mokykla ar savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens paskirta bendroji bendrojo ugdymo mokykla (toliau – ligoninės mokykla) mokymui organizuoti rengia mokyklos ugdymo planą, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktais.
5. Ligoninės mokykloje kiekvienam mokiniui, mokomam kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, per savaitę skiriama: 5 klasėje – 13 pamokų, 6, 7 klasėse – po 14 pamokų, 8, 9, 10, gimnazijos I–II klasėse – po 15 pamokų, gimnazijos III ir IV klasėse – po 14 pamokų. Neformaliojo švietimo veikloms organizuoti kiekvienai klasei skiriama po 2 neformaliojo švietimo valandas. Mokiniai renkasi savo poreikius ir polinkius atitinkančias neformaliojo švietimo veiklas.
6. Ligoninės mokykloje mokinyms, kuriam taikomas lovos režimas arba nesusidarius mokinių klasei, mokomas pavienio mokymosi forma savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, suderintu su gydančiuoju gydytoju. Konsultacijoms grupėse mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms mokant savarankišku ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais – iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose dalykams skiriamų pamokų.
7. Ligoninės mokykloje 5–8 klasės gali būti jungiamos po dvi klases, geriausiai būdais siekiant Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų. Jungtinei klasei skiriamas savaitinių pamokų skaičius apskaičiuojamas taip: susumuojamas dviejų jungiamų skirtingų klasių mokiniui skiriamų pamokų skaičius (minimalus) per savaitę, numatytas Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte, apskaičiuojamas vidurkis ir nuo jo jungtinei klasei skiriama 70 procentų (pavyzdžiui, jeigu jungiamos 5 ir 6 klasės, šių klasių mokiniui skiriamas minimalus pamokų skaičius: 5 klasėje – 26 pamokos, 6 klasėje – 28 pamokos. Vidurkis – 27 pamokos, jungtinei klasei skiriama 70 procentų nuo vidurkio, t. y. 19 pamokų per savaitę). Neformaliojo švietimo veikloms – 3 valandos jungtinei klasei.

8. Sanatorijos mokykla bendrosioms programoms įgyvendinti ir ugdymo procesui organizuoti rengia mokyklos ugdymo planą, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktais. Kiekvienam mokiniui, įvertinus fizinės ir psichinės jo galias, sudaromas individualus ugdymo planas.
9. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis:
 - 9.1. pagrindinio ugdymo programai, mokant kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, įgyvendinti Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte numatytas minimalus privalomas mokinio pamokų skaičius mažinamas 20 procentų;
 - 9.2. mokinio ugdymo poreikiams tenkinti 5–10 klasėse per savaitę skiriama 12 pamokų. Vienai klasei vidutiniškai – 3 pamokos. Šios pamokos skiriamos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti;
 - 9.3. neformaliojo švietimo veikloms 5–10 klasėse skiriama 13 valandų per savaitę. Mokykla jas paskirsto, atsižvelgdama į mokinių neformaliojo švietimo poreikius;
 - 9.4. vidurinio ugdymo programai, kai mokoma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, įgyvendinti skiriamas Bendrųjų ugdymo planų 143 punkte numatytas pamokų skaičius.
10. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis, nesusidarius jungtinei klasei ar kai gydantys gydytojai mokiniui paskiria lovos režimą, mokoma pavienio mokymosi forma savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, leidus gydančiajam gydytojui. Pagrindinio ar vidurinio ugdymo programai įgyvendinti konsultacijoms grupėse mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms – iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose dalykams skiriamų pamokų.
11. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (išskyrus įvairiomis tuberkuliozės formomis), pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte numatytas minimalus privalomas pamokų skaičius klasei mažinamas 35 procentais, kai mokoma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. 5–10 klasėse per savaitę skiriama:
 - 11.1. 9 pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti. Klasei vidutiniškai skiriama 1,5 pamokos per savaitę;
 - 11.2. 18 valandų vaikų neformaliojo švietimo veikloms. Mokykla jas paskirsto savo nuožiūra, atsižvelgdama į mokinių neformaliojo švietimo poreikius. Klasei vidutiniškai skiriamos 3 pamokos per savaitę.
12. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (išskyrus įvairiomis tuberkuliozės formomis), jungtinė klasė gali būti sudaroma, jungiant po dvi klases, geriausiais būdais siekiant Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų. Sudaromai jungtinei klasei skiriamas savaitinių pamokų skaičius apskaičiuojamas taip: susumuojamas dviejų jungiamų klasių mokiniui skiriamų pamokų skaičius (minimalus) per savaitę, numatytas Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte, ir apskaičiuojamas vidurkis. Nuo vidurkio jungtinei klasei skiriamas 80 procentų (pavyzdžiui, jeigu jungiamos 6 ir 8 klasės, šių klasių mokiniams skiriamas (minimalus) pamokų skaičius: 6 klasėje – 28 pamokos, 8 klasėje – 30 pamokų. Vidutinis klasei skiriamas pamokų skaičius – 29 pamokos, jungtinei klasei skiriama 80 procentų nuo vidutinio skaičiaus, t. y. 23 pamokos per savaitę). Neformaliojo švietimo veikloms – 3 valandos jungtinei klasei.
13. Sanatorijos mokyklos, suderinusios su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), atsižvelgdamos į mokinio sveikatą gali priimti sprendimą į mokinių individualius ugdymo planus neįtraukti 1–3 dalykų, bet tai neturėtų neigiamai paveikti mokinių pasiekimų. Tų dalykų turinys turėtų būti lengvai integruojamas į kitus dalykus.
14. Vidurinio ugdymo programa sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis, ir sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (išskyrus įvairiomis tuberkuliozės formomis), įgyvendinama, vadovaujantis Ugdymo programų aprašu, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis ir Bendrųjų ugdymo planų 143 punktu.
15. Ligoninės ar sanatorijos mokykloje, nesusidarius mokinių klasei, mokoma pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, suderintu su gydančiuoju gydytoju. Konsultacijoms grupėse mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms mokant savarankišku ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais – iki 15 procentų šio priedo 5, 9, 11 punktuose dalykams skiriamų pamokų.

IV priedas

**PAGRINDINIO, VIDURINIO, SOCIALINIŲ
ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMŲ
ĮGYVENDINIMAS VAIKŲ
SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE IR
PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMAS
JAUNIMO MOKYKLOSE**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio ugdymo programos jaunimo mokyklos ir mokyklos, kuriose suformuotos jaunimo klasės, ir vaikų socializacijos centrai įgyvendina, vadovaudamiesi Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
2. Vidurinio ugdymo programa vaikų socializacijos centre įgyvendinama, vadovaujantis Ugdymo programų aprašu ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos). Profesinio mokymo programos moduliams įgyvendinti mokymo planas rengiamas kartu su ta profesinio mokymo įstaiga, kurios bazėje bus organizuojamas ugdymo procesas.
3. Vaikų socializacijos centruose ugdymo procesas organizuojamas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais ir Vaikų socializacijos centro veiklos modelio aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. V-839 „Dėl Vaikų socializacijos centro veiklos modelio aprašo patvirtinimo“, nuostatomis.

II SKYRIUS

UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

4. Kiekvienam vaikui, ugdomam vaikų socializacijos centre, jaunimo mokykloje, mokykloje, kurioje suformuotos jaunimo klasės, sudaromas individualus ugdymo planas, atsižvelgiant į ugdymo tikslus, mokinio turimą mokymosi patirtį, polinkius, individualius ugdymosi poreikius ir į reikiamą mokymosi pagalbą.
5. Jaunimo mokykla, mokykla, kurioje suformuotos jaunimo klasės, vaikų socializacijos centras, formuodami ir įgyvendindami savo ugdymo turinį, gali:
 - 5.1. integruoti dalykų turinį, ypač tos pačios ugdymo srities, ir priimti sprendimus dėl skiriamo pamokų skaičiaus integruotiems dalykams mokytis;
 - 5.2. perskirstyti tarp dalykų iki 25 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto pamokų skaičiaus. Perskirstyti galima tarp kelių ar keliolikos dalykų. Perskirstytą laiką rekomenduojama skirti mokytis patrauklaus ir aktualaus turinio dalykų moduliams, prisidedantiems prie mokinių pasiekimų gerinimo, sudarant sąlygas dalyko mokytis kitaip (pavyzdžiui, mokiniai, mokydamiesi staliaus darbų, galėtų atlikti matematikos užduočių, per informacinių technologijų pamokas – lietuvių kalbos užduočių ir pan.). Mokykloje turi būti susitarta, kaip numatoma panaudoti perskirstytą mokymosi laiką;
 - 5.3. dalį dalykui skirtų pamokų, atsižvelgdami į mokinių ugdymosi poreikius, organizuoti kitokia forma: projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla. Mokykloje susitariama, kokiomis konkrečiomis dienomis per mokslo metus bus mokomasi ne pamokų forma (pavyzdžiui, galima numatyti, kad kiekvieno mėnesio paskutinę dieną mokomasi ne pamokų forma);
 - 5.4. per dieną keisti formaliojo ir neformaliojo švietimo veiklų organizavimą (pavyzdžiui, po dviejų ar trijų pamokų organizuoti neformaliojo švietimo veiklas, paskui vėl pamokas);
 - 5.5. dalykui mokytis per dieną skirti ne vieną, o dvi viena po kitos vykstančias pamokas, sudarydami galimybę ilgiau mokytis to paties dalyko, taikydami aktyvius mokymosi metodus, praktines veiklas ir pan.;

- 5.6. numatyti „Žmogaus saugos“ dalyko programos integravimą (pavyzdžiui, į ikiprofesinį ugdymą ar kt.);
- 5.7. neformaliojo vaikų švietimo veikloms vaikų socializacijos centre organizuoti skirti iki 4 valandų per savaitę;
- 5.8. priimti ir kitus aktualius ir inovatyvius sprendimus mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti, neprieštaraujančius teisės aktams, reglamentuojantiems mokyklos veiklą.
6. Mokykla privalo teikti mokiniams reikiamą mokymosi pagalbą, atsižvelgdama į Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytus pasiekimų lygius ir užtikrinti, kad teikiama mokymosi pagalba atitiktų mokinių gebėjimus ir galias. Mokymosi pagalbai teikti naudojamos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti.
7. Vidurinio ugdymo programai įgyvendinti pamokų skaičius nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 143 punkte.
8. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programa, skirta į praktinę veiklą orientuotam ugdymui, padeda mokiniui didinti mokymosi motyvaciją, aktyviai veikiant susipažinti su profesijomis, skatina mokinio iniciatyvumą, gerina savęs pažinimą, prisideda prie ugdymo karjerai, dalykų ir bendrųjų kompetencijų visumos ugdymo. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programą rengia mokyklos mokytojai.
9. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programą sudaro privalomas įvadinis modulis ir pasirenkamieji – savarankiški arba tęstiniai – moduliai. Įvadinis modulis skirtas supažindinti mokinius su artimiausioje aplinkoje esančiomis profesijomis, su Lietuvos darbo rinka, ateities profesijomis. Dėl ikiprofesinio ugdymo programos įvadinio modulio apimties, pasirenkamųjų modulių skaičiaus, jų temų, ikiprofesinio ugdymo integracijos su kitais bendrojo ugdymo dalykais ir modulių apimties tariamasi mokykloje. Ikiprofesinio ugdymo programos moduliai rengiami, atsižvelgiant į jų aktualumą, mokinių ugdymosi poreikius, interesus, turimą mokymosi aplinką ar galimybę naudoti kitas aplinkas (profesinio mokymo bazė, muziejai ir kt.). Į ikiprofesinio ugdymo dalyko programą įtraukiamos Ugdymo karjerai programos nuostatos.
10. Ikiprofesinio ugdymo dalyką rekomenduojama įvesti nuo 8 klasės, vaikų socializacijos centre, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, galima įvesti 7 klasėje. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programa pradedama įgyvendinti visiems mokiniams privalomu įvadinio modulių, mokiniai supažindinami su galimybe rinktis mokykloje ikiprofesinio ugdymo programos modulius. Rekomenduojama ikiprofesinio ugdymo procesą organizuoti taip, kad mokinys per visą dalyko programos mokymosi laiką galėtų pasirinkti kuo daugiau ir įvairesnių modulių; pagal galimybę derinti juos su profesiniu veiklinimu (pavyzdžiui, patirtiniai vizitai į profesinio mokymo įstaigas, įmones, išbandymas bent kelių svarbiausių profesijos ar veiklos aspektų ir kt.).
11. Ikiprofesinis ugdymas yra privaloma jaunimo mokyklos ugdymo turinio dalis. Ikiprofesinio ugdymo programai įgyvendinti mokykla gali skirti iki 40 procentų mokykloje įgyvendinamo ugdymo turinio, perskirstydama tarp dalykų iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto pamokų skaičiaus: 8 klasėje skirti 3 valandas, 9–10 klasėse – po 4 valandas.
12. Į ikiprofesinio ugdymo programą jaunimo mokykla gali įtraukti formaliojo profesinio mokymo programos modulius, vadovaudamasi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 „Dėl Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
13. Vaikų socializacijos centras ikiprofesinio ugdymo programą gali įgyvendinti:
- 13.1. per perskirstytą tarp dalykų pamokų (be technologijų dalykui skirtų pamokų) laiką;
- 13.2. tik per mokyklos perskirstytą pamokų laiką;
- 13.3. per neformaliojo vaikų švietimo veikloms skirtą laiką.
14. Vaikų socializacijos centre, jaunimo mokykloje ar mokykloje, kurioje suformuotos jaunimo klasės, pamokų perskirstymas derinamas: valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – su savininku (dalyvių susirinkimu).
15. Vaikų socializacijos centruose gali būti sudaryta klasė 14–17 metų mokiniams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka paskirta vidutinės priežiūros priemonė, mokyti pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir (arba) socialinių įgūdžių ugdymo ir profesinio mokymo programas.

16. Socialinių įgūdžių ugdymo programa skirta pagrindinį išsilavinimą įgijusiems vaikų socializacijos centrų mokiniams, nesimokantiems pagal vidurinio ugdymo programą. Socialinių įgūdžių ugdymo programą rengia mokyklos mokytojai. Ją sudaro veiklos, į kurias integruotas bendrojo ugdymo sričių ir (ar) dalykų turinys, rekomenduojamos pagalbos specialistų veiklos, mokinio pasirenkama veikla.

17. Socialinių įgūdžių ugdymo programai įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Veiklos / veiklų kryptys	Rekomenduojamos valandos*
Veiklos, siejamos su bendrojo ugdymo sritimis ir (ar) dalykais: Rengimasis karjerai (savęs pažinimas, gyvenimo planai, pažinties su profesijomis veikla, darbo paieška, gyvenimo aprašymo rengimas ir kt.) Informacinės technologijos Socialinio, technologinio, meninio ugdymo veikla Medijų ir informacinis raštingumas Technologijos Verslumo įgūdžių ugdymo, praktinė, projektinė veikla, finansinis raštingumas (finansų valdymas, išlaidos (mokėjimas už būstą, transportą, maistą ir pan.), taupymas ir kt.) Sveikatos ir lytiškumo ugdymas bei rengimas šeimai Žmogaus sauga (saugus elgesys, ekologija, aplinkosauga, psichologinis pasirengimas grėsmėms ir pavojams) Socialinė veikla	6–12
Mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti skiriama veikla: Socialinis emocinis ugdymas Savarankiškumo ugdymas Psichikos sveikata (jausmai, emocijos, savivertė, savirealizacija ir kt.) Socialinė elgsena viešose vietose (muziejuje, bibliotekoje, pašte, banke, restorane, autobuse ir pan.)	6–16
Mokinio pasirenkama veikla	2–4
	Iki 30 val.

Pastaba:

* veikloms įgyvendinti skiriamos valandos, atsižvelgiant į mokinio poreikius.

V priedas

**ASMENŲ, KURIEMS LAIKINAI
ATIMTA AR APRIBOTA LAISVĖ,
UGDYMO ORGANIZAVIMAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Suimtųjų ir nuteistųjų (toliau kartu – įkalinti asmenys), laikomų tardymo izoliatoriuose, pataisos įstaigose ir areštinėse, bendrasis ugdymas organizuojamas vadovaujantis Suimtųjų ir nuteistųjų bendrojo ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. sausio 14 d. nutarimu Nr. 30 „Dėl Suimtųjų ir nuteistųjų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo organizavimo“.
2. Įkalintų asmenų ugdymas pagal pagrindinio ugdymo programą ir vidurinio ugdymo programą organizuojamas, vadovaujantis Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Bendraisiais ugdymo planais.
3. Įkalintų asmenų mokymas pagal pagrindinio ugdymo programas įgyvendinamas, vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos). Asmenų mokymas pagal vidurinio ugdymo programas įgyvendinamas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos).
4. Įkalintų asmenų mokymas pagal Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrąsias programas organizuojamas: sudarant individualų ugdymo planą ir skiriant asmeniui mokymosi organizavimo būdą, atsižvelgiant į mokyklos galimybes. Mokymas gali būti organizuojamas grupinio mokymosi forma kasdieniu ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, pavienio mokymosi forma nuotoliniu ar savarankišku mokymo proceso organizavimo būdais.

II SKYRIUS

UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

5. Vykiant įkalintų asmenų iki 16 metų mokymą pagal pagrindinio ugdymo programą, vadovaujantis Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, privaloma mokyti visų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte numatytų dalykų pagal mokyklos sudarytą individualų planą. Mokykla, atsižvelgdama į mokymo sąlygas, gali:
 - 5.1. perskirstyti tarp dalykų iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto pamokų skaičiaus, integruoti dalykus, atsižvelgdama į mokinių turimą patirtį;
 - 5.2. keisti iki 25 procentų Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų ir Vidurinio ugdymo bendrųjų programų turinio pagal mokinių pasiekimus ir mokymosi poreikius, pagal turinio aktualumą konkrečioms mokiniams.
6. Mokykla, vykdanči įkalintų asmenų iki 16 metų mokymą pagal pagrindinio ugdymo programą:
 - 6.1. atskiro laikymo (izoliavimo) ir apsaugos sąlygomis privalo mokyti visų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte numatytų dalykų pagal mokyklos sudarytą individualų planą;
 - 6.2. laisvės atėmimo vietų ligoninėse mokomiems asmenims iki 16 metų 5 klasėje skiria 13 pamokų, 6, 7 klasėse – po 14 pamokų, 8, 9, 10, I–II gimnazijos klasėse – po 15 pamokų. Mokykla priima sprendimą, kaip paskirstys numatytą savaitinių pamokų skaičių visiems dalykams, numatytiems Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte;
 - 6.3. patalpintiems į drausmės (baudos) izoliatorių (karcerį) arba perkeltiems į drausmės grupę ar kamero tipo patalpas asmenims iki 16 metų skiria iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto pamokų skaičiaus konsultacijoms.
7. Vykiant įkalintų asmenų nuo 16 metų mokymą pagal pagrindinio ugdymo programą, vadovaujantis Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, skiriama 80 proc. pamokų, numatytų Bendrųjų ugdymo

planų 124 punkte. Mokykla priima sprendimą, kuriems dalykams ir kiek skiria pamokų, kad besimokantysis pasiektų Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytus pasiekimus.

8. Mokykla, vykdanči asmenų nuo 16 metų mokymą pagal pagrindinio ugdymo programą atskiro laikymo (izoliavimo) ir apsaugos sąlygomis, skiria 60 proc. pamokų per savaitę, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte, numatytas pamokas paskirsto visiems privalomiems dalykams; vykdanči mokymą pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą, Bendrųjų ugdymo planų 6 priedo 16 punkte numatytiems privalomiems mokytis dalykams pagal individualų planą skiria iki 15 procentų nustatyto pamokų skaičiaus konsultacijoms.

9. Mokykla, vykdanči įkalintų suaugusiųjų asmenų mokymą pagal pagrindinio ugdymo programą, priklausomai nuo mokymo organizavimo būdo, vadovaujasi Bendrųjų ugdymo planų 6 priedo 11 ir (ar) 12 punktais ir Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis.

10. Mokykla, vykdanči suaugusių asmenų mokymą atskiro laikymo (izoliavimo) ir apsaugos sąlygomis, suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti skiria 60 proc. pamokų, numatytų Bendrųjų planų 124 punkte, o suaugusiųjų vidurinio ugdymo programai – 50 proc. pamokų, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 6 priedo 16 punkte.

11. Mokykla, vykdanči įkalintų suaugusiųjų asmenų ugdymą pagal vidurinio ugdymo programą, priklausomai nuo mokymo organizavimo būdo, vadovaujasi Bendrųjų ugdymo planų 6 priedo 16 punktu ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis.

12. Asmenims, kurie mokosi grupinio mokymosi forma kasdieniu ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, jungtinėse klasėse ar laikinosiose grupėse pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programas, skiriama 80 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nustatyto privalomo ugdymo laiko mokiniui per savaitę.

13. Asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, vietoje kai kurių bendrojo ugdymo dalykų programų ar jų dalies galima įskaityti užimtumo programas (ar jų dalį). 16 metų ir vyresnis mokinys, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ar suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas, gali nesimokyti menų, kūno kultūros, technologijų. Mokiniui, nepasirinkusiam kūno kultūros, menų ar technologijų dalykų, pamokos gali būti skiriamos pagal jo poreikius kitiems pasirinktiems dalykams mokytis. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui užsiimti savanoriška veikla.

14. Mokyklos, vykdančios pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi ar profesinio mokymo programas kartu su vidurinio ugdymo programa, ir pataisos namai – vykdančios suimtųjų ir nuteistųjų užimtumo programas laisvės atėmimo vietose, privalo derinti mokinių individualius ugdymo planus, mokyklų įgyvendinamą ugdymo turinį ir mokyklų ugdymo planų projektus.

15. Asmenys, kuriems dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės draudžiama mokytis klasėje ar grupėje ir nesant galimybių mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio ar pavienio mokymosi formomis), mokosi savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma; konsultacijoms skiriama ne daugiau kaip 15 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose tos klasės dalykui nustatyto minimalaus pamokų skaičiaus.

16. Užsieniečiams, atvykusiems ar grįžusiems gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, nemokantiems lietuvių kalbos ir neįgijusiems pradinio, pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, esantiems tardymo izoliatoriuje ar pataisos įstaigoje, mokytis lietuvių kalbos ir siekiantiems tęsti mokymąsi pagal bendrojo ugdymo programas sudaroma išlyginamoji lietuvių kalbos grupė ar klasė. Šios grupės ar klasės ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 92 punktu.

VI priedas

SUAUGUSIŲJŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

I SKYRIUS**BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokykla, vykdanči suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programas, vadovaujasi Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), o mokykla, vykdanči suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas, vadovaujasi Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), ir Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas). Mokykla, sudarydama ugdymo planą, vadovaujasi Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis ir Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais pagrindinį ir vidurinį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais.
2. Mokiniam, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, skiriamos rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogos. Mokyklos sprendimu mokiniams, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, įskaitos gali būti organizuojamos per atostogas.
3. Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių mokyklų suaugusiųjų klasės gali būti komplektuojamos kelis kartus per mokslo metus.
4. Suaugusių asmenų anksčiau įgytas išsilavinimas prilyginamas pagrindiniam išsilavinimui pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymą Nr. ISAK-661 „Dėl išsilavinimo prilyginimo“.
5. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose išdėstytos bendrosios nuostatos, ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančiose mokyklose taikomos tiek, kiek neprieštarauja šiame priede išdėstytoms nuostatomis.

II SKYRIUS**SUAUGUSIŲJŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO
UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS**

6. Mokiniai, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programą, vietoje technologijų galima siūlyti rinktis mokinio poreikius atitinkančias mokykloje parengtas ir mokyklos vadovo patvirtintas technologijų programas arba profesinio mokymo programos dalykus arba modulius, o tam, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programas, gali būti siūloma rinktis kitus jo mokymosi poreikius atitinkančius technologijų modulius, integruotus technologijų modulius arba profesinio mokymo programos dalykus ar modulį ir pan.
7. Mokinys, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, gali nesimokyti menų, kūno kultūros, technologijų. Mokiniai, nepasirinkusiam kūno kultūros, menų ar technologijų dalykų, pamokos gali būti skiriamos pagal mokinio poreikius kitiems pasirinktiems dalykams mokytis. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui užsiimti savanoriška veikla.
8. Mokinys, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, mokyklos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kokius dalykus ar modulius pasirenka mokytis pagal vidurinio ugdymo programą, apsisprendžia dėl brandos darbo rengimo ir kartu su mokytojais parengia individualų ugdymo planą.
9. Asmenims, kurie teisės aktu nustatyta tvarka mokosi savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu

pavienio mokymosi forma, konsultacijoms skiriama iki 15 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose tos klasės dalykui nustatyto minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus.

10. Neformaliojo švietimo valandos suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių mokyklų suaugusiųjų klasėse gali būti skiriamos pasirinktoms saviraiškos programoms: meniniams, kalbiniais, sportiniams, sveikatos ugdymo, moksliniams, technologiniams, socialiniams, komunikacinių technologijų ir kitokiems mokinių gebėjimams ugdyti, mokinių konsultacijomis, neformaliajam švietimui.

11. **Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programoms įgyvendinti kasdieniu arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais (grupinio mokymosi forma):**

Dalykų sritys, dalykai	Klasė		Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5–8)	Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9–10, gimnazijos I–II)	Iš viso suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programoje
	5–6	7–8			
Dorinis ugdymas					
Dorinis ugdymas (tikyba) Dorinis ugdymas (etika)	2	2	4	2	6
Kalbos					
Lietuvių kalba ir literatūra	8	8	16	9	25
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	8	8	16	6	22
Užsienio kalba (1-oji)	6; 4*	4	10; 8*	4	14; 12*
Užsienio kalba (2-oji)	2	4	6	4	10
Matematika ir informacinės technologijos					
Matematika	8	6	14	6	20
Informacinės technologijos	1	1	2	2	4
Gamtamokslinis ugdymas					
Gamta ir žmogus	2	–	2	–	2
Biologija		2	2	2	4
Fizika		2	2	2	4
Chemija		1	1	2	3
Socialinis ugdymas					
Istorija	2	2	4	2	6
Pilietiškumo pagrindai				1	1
Geografija	1	2	3	2	5
Ekonomika ir verslumas				1	1
Meninis ugdymas					
Dailė	2	2	4	2	6
Muzika	2	2	4	2; 1*	6; 5*
Technologijos					
Technologijos	4	3	7	2,5	9,5
Kūno kultūra	2	1	3	1	4
Žmogaus sauga		1	1		1
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai ... (pasirenkamas dalykas)					
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui	5 klasėje – 18; 21* 6 klasėje – 20; 21*	7 klasėje – 18; 21* 8 klasėje – 22; 23*	78; 86*	9 klasėje – 22; 23* 10 klasėje – 22; 23*	121; 132*
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti	4	5; 1*	9; 1*	6; 6*	15; 7*
Neformalusis švietimas	0–4	0–4	0–8	0–5	
Projektinė veikla Projektinė veikla (...)				0–2	

Pastaba:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba.

12. Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu:

Klasė Dalykų sritys, dalykai	Grupinės konsultacijos						
	5	6	7	8	9, gimnazijos I	10, gimnazijos II	Iš viso
Dorinis ugdymas							
Dorinis ugdymas (tikyba) Dorinis ugdymas (etika)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Kalbos							
Lietuvių kalba ir literatūra	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	9–12
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų vokiečių)*	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	9–12
Užsienio kalba (1-oji)	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	6–9
Užsienio kalba (2-oji)		0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	2,5–5
Matematika	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	7,5–9
Informacinės technologijos	0,5	0,5			0,5	0,5	1,75–2
Gamtamokslinis ugdymas							
Gamta ir žmogus	0,5	0,5					1
Biologija			0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Fizika			0,5	0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,75–4
Chemija				0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,25–3
Socialinis ugdymas							
Istorija	0,5	0,5	0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Pilietiškumo pagrindai						0,25	0,25
Geografija		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Ekonomika ir verslumas					0,25		0,25
Meninis ugdymas							
Dailė	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Muzika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Technologijos (...)	0,5	0,5	0,5	0,25	(0,25)	0,25	2,5
Pasirenkamieji dalykai ... (pasirenkamasis dalykas); ... (dalyko modulis)							
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	1	1	1	1	1–1,75	1–2	6–7,75
Iš viso (grupinėms konsultacijoms)	0–8	0–8	0–8	0–8	0–9	0–9	0–50
Projektinė veikla Projektinė veikla (...)	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–2	0–7
Neformalusis švietimas (savaitinės valandos)					0–2	0–2	

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba.

13. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių pasiekimus ir patirtį, priima sprendimą, kiek pamokų ar konsultacinių pamokų reikia skirti, kad būtų pasiekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatyti pasiekimai.

14. Mokiniai, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, laiko visų savo individualaus ugdymo plano dalykų įskaitas. Įskaitų skaičius yra toks, kiek pamokų per savaitę skiriama mokytis dalykui, tačiau įskaitų per mokslo metus negali būti mažiau negu trys, jei ugdymo procesas organizuojamas trimestrais, ir ne mažiau negu dvi, jei ugdymo procesas organizuojamas pusmečiais.

15. Esant mažam mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, skaičiui, gali būti formuojama jų grupė. Dalykams mokytis grupėje turi būti skiriama ne daugiau kaip 15 procentų 16 punkte dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

16. **Dalykai ir jiems skiriamų pamokų skaičius suaugusiųjų vidurinio ugdymo programai įgyvendinti per dvejus metus:**

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius	Pamokų skaičius (kasdieniu arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio mokymosi forma))		Pamokų skaičius (neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu)	
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	2				
Dorinis ugdymas (etika)		2	–	0,5	–
Dorinis ugdymas (tikyba)		2	–	0,5	–
Kalbos					
Lietuvių kalba ir literatūra	6	6	8	3	4
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	6	6	8	3	4
Lietuvių kalba ir literatūra*	8	8	9	3	4
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį
Užsienio kalba (...)		5	5	2	2
Užsienio kalba (...)		5	5	2	2
Socialinis ugdymas	2				
Istorija		2	4	1,25	2
Geografija		2	4	1,25	2
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		2	–	1,25	–
Matematika	5	5	8	2	4
Informacinės technologijos (...)		2	3	0,5	1
Gamtamokslinis ugdymas	2				
Biologija		2	4	1,25	2
Fizika		2	4	1,25	2
Chemija		2	4	1,25	2
Integruotas gamtos mokslų kursas		2	–	1,25	–
Menai, technologijos, integruotas menų ir technologijų kursas	1,5				
Menai					
Dailė		1,5	2	0,5	1,5
Muzika		1,5	2	0,5	1,5
Teatras		1,5	2	0,5	1,5
Šokis		1,5	2	0,5	1,5
Menų pažinimas		1,5	2	0,5	1,5
Kompiuterinės muzikinės technologijos		1,5	2	0,5	1,5
Grafinis dizainas		1,5	2	0,5	1,5
Fotografija		1,5	2	0,5	1,5
Filmų kūrimas		1,5	2	0,5	1,5
Technologijos (kryptys)					
Integruotas menų ir technologijų kursas		1,5	2	0,5	1,5
Technologijos (...)					
Turizmas ir mityba		1,5	2	1	1,5
Statyba ir medžio apdirbimas		1,5	2	1	1,5
Tekstilė ir apranga		1,5	2	1	1,5
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		1,5	2	1	1,5
Verslas ir vadyba bei mažmeninė prekyba		1,5	2	1	1,5
Mechanika, mechaninis remontas		1,5	2	1	1,5
Kitos technologijų kryptys		1,5	2	1	1,5
Integruotas menų ir technologijų kursas		1,5	2	1	1,5
Kūno kultūra	1,5				
Bendroji kūno kultūra		1,5	2	0,5	1,5
Pasirinkta sporto šaka (...)		1,5	–	0,5	–
Žmogaus sauga**		0,5**	–	–	–
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai / Projektinė veikla					
Projektinė veikla (...); ... (pasirenkamasis); ... (dalyko modulis)					
Brandos darbas (...)		0,5			
Privalomi bendrojo kurso dalykai	25; 33*			12; 15*	12; 15*
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		20; 14*	20; 14*	10; 7	10; 7*
Neformalusis švietimas		Kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu besimokantiejiems – 6 valandos per savaitę (3 – gimnazijos III kl. ir 3 – gimnazijos IV kl.). Neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu besimokantiejiems – 2 valandos per savaitę (1 – gimnazijos III kl. ir 1 – gimnazijos IV kl.).			
Pamokos laikinosiems grupėms sudaryti		14 valandų per savaitę per dvejus metus besimokantiejiems kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, 6 valandos per savaitę per dvejus metus besimokantiejiems neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu.			
Individualios ir (ar) grupinės konsultacijos		Besimokantiejiems neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu dalykų individualioms konsultacijoms skiriama 0–4 savaitinių pamokų per dvejus mokslo metus, 0–9 grupinės konsultacijos per savaitę.			

Pastabos:

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

** integruojama į dalykų mokymo turinį.

17. Mokiniai, kurie mokosi pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, laiko visų savo individualaus ugdymo plano dalykų įskaitas. Įskaitų skaičius yra toks, kiek pamokų per savaitę skiriama mokytis dalykui, tačiau įskaitų per mokslo metus negali būti mažiau negu trys, jei ugdymo procesas organizuojamas trimestrais, ir ne mažiau negu dvi, jei ugdymo procesas organizuojamas pusmečiais. Mokiniam, kuris mokosi suaugusiųjų vidurinio ugdymo programos dalykų (išskyrus užsienio kalbas) pagal išplėstinį dalyko programos kursą, įskaitų negali būti mažiau negu aštuonios per dvejus mokslo metus.

18. Esant mažam mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, skaičiui, gali būti formuojama jų grupė. Dalykams mokytis neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu grupėje turi būti skiriama ne daugiau kaip 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 20 punkte dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

19. Asmeniui, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms grupėse skiriama iki 40 procentų, individualioms konsultacijoms – ne daugiau kaip 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 11, 12, 16 punktuose dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

20. Įgyvendinant suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programą klases jungiant po tris kasdieniu arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais skiriamos 23 pamokos, neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu – 12 pamokų.

VII priedas

**PAGRINDINIO UGDYMO
INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS
IR SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS
(IŠSKYRUS ĮGYVENDINAMĄ VAIKŲ
SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE)**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, atsižvelgiant į mokinio galias (nežymus, vidutinis, žymus ar labai žymus intelekto sutrikimas), mokymosi formą, mokymo organizavimo būdą, ugdymą įgyvendinančios mokyklos ar klasės paskirtį.
2. Socialinių įgūdžių ugdymo programa įgyvendinama mokyklos klasėse, skirtose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, rengiama mokiniui, atsižvelgiant į pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas.
3. Mokykla gali organizuoti specialiųjų klasių, skirtų intelekto sutrikimą turintiems mokiniams, mokinių užimtumą ir per mokinių atostogas. Savanoriai aukštesniųjų klasių mokiniai, vykdantys socialinės veiklos programas, gali padėti mokytojui organizuoti šią veiklą.
4. Mokiniai, besimokančiam bendrosios paskirties klasėje, vietoje kurios nors ugdymo srities dalykų, mokykla gali siūlyti integruotą srities dalyką ar skirtingų ugdymo sričių integruotą mokslų pamoką.
5. Dalykus, prasidedančius pagrindinio ugdymo programoje, mokykla gali pradėti įgyvendinti vėliau, nei nustatyta Bendrojo ugdymo planų 124 punktu.

II SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

6. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl nežymaus intelekto sutrikimo, mokyklos ar klasės ir individualus ugdymo planas rengiamas:
 - 6.1. vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nustatytu dalykų programoms įgyvendinti savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgiant į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 25 procentų:
 - 6.1.1. keičiamas (mažinamas, didinamas) dalykams skirtų pamokų skaičius;
 - 6.1.2. numatoma papildoma mokytojo pagalba;
 - 6.1.3. planuojamos specialiosios pamokos;
 - 6.1.4. didinamas pamokų skaičius, skirtas meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, karjeros ugdymo kompetencijoms ugdyti;
 - 6.1.5. keičiamas specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičius per mokslo metus, atsižvelgiant į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;
 - 6.1.6. 1–2 pamokomis mažinamas minimalus privalomų pamokų skaičius, didinamas neformaliojo švietimo valandų skaičius ar organizuojamos veiklos, lavinančios praktinius gebėjimus;
 - 6.1.7. technologijų dalyko gali būti siūloma tik viena technologijų programa arba technologijų kryptis;
 - 6.1.8. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, įvairiapusių raidos sutrikimų, elgesio ir (ar) emocijų, kalbėjimo ir (ar) kalbos sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę;
 - 6.1.9. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse galima skirti po 1 pamoką per savaitę naudojimosi kompiuteriu, specialiosiomis mokymo priemonėmis įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, dalykų mokymosi spragoms šalinti.
7. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio intelekto sutrikimo, individualus ugdymo planas rengiamas:
 - 7.1. besimokančiam įtraukiojo mokymosi būdu bendrosios paskirties klasėje, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nurodytu dalykų programoms įgyvendinti savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgiant į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 30 procentų;

7.2. besimokančiam klasėje ar mokykloje, skirtoje mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, – vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 7 priedo 8 punktu;

7.3. mokiniui, bendraujančiam alternatyviu būdu, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę. Tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokų turinys turi derėti.

8. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos, skirtos turintiesiems vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, veikloms įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Veiklos sritys, dalykai	Ugdymo metai, klasė			
	5–6	7–8	9–10	Iš viso per 6 ugdymo metus
Dorinis ugdymas	2	2	2	6
Komunikacinė veikla* arba Kalbos ir bendravimo ugdymas**	8–10	8–10	8–10	24–30
Pažintinė veikla	7–10	7–10	7–10	21–30
Orientacinė veikla	5–8	5–8	5–8	15–24
Užsienio kalba***	0–4	0–4	0–4	0–4
Informacinės technologijos***				
Medijų ir informacinis raštingumas***				
Meninė veikla	6–9	6–9	6–9	18–27
Fizinė veikla	4–9	4–9	4–9	12–27
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti				
Pamokos mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti:				
Specialioji veikla****	4–10	4–16	4–16	12–42
Gydomoji kūno kultūra				
Regos lavinimas				
Klausos lavinimas				
Komunikacinių gebėjimų ugdymas				
Pažintinių gebėjimų ugdymas				
Minimalus pamokų skaičius mokiniui	20/20	20/20	20/20	120
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui	24/24	26/26	26/26	152
Neformalusis švietimas	4	4	4	12

Pastabos:

* kai ugdymas organizuojamas mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbai ugdyti turi būti skiriama ne mažiau laiko nei gimtajai kalbai;

** veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (jā sudaro gestų kalba, sakinė ir rašytinė lietuvių kalba ir literatūra) ar vaikams, bendraujantiems ne verbaliniu, o alternatyviu būdu;

*** veikla skiriama, atsižvelgiant į mokinio ugdymosi poreikius, mokyklos mokymosi aplinkas, turimus specialistus ir poreikį, jei ji neintegruojama su kitomis veiklomis;

**** veikla, skiriama sutrikusioms funkcijoms lavinti, specialiajai pagalbai teikti, atsižvelgiant į mokinio sutrikimų pobūdį.

9. Ugdymas veiklomis organizuojamas mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio, žybaus ir labai žybaus intelekto sutrikimo, pagal 8 punkto lentelėje nurodytą pamokų skaičių kiekvieniems ugdymo metams (klasei). Šios veiklos mokytojo nuožiūra gali būti jungiamos, keičiamos, atsižvelgiant į mokinio poreikius, sveikatą.

10. Mokiniui, dėl cerebrinio paralyžiaus turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), gydomosios kūno kultūros specialiosioms pratyboms skiriama po 2 pamokas per savaitę.

11. Mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę naudojimosi kompiuteriu ir specialiosiomis mokymosi priemonėmis įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, kalbiniais ir komunikaciniams gebėjimams ugdyti.

12. 5–10 klasių mokiniui, bendraujančiam alternatyviu būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokas. Pratybų, komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokų turinys turi derėti.

III SKYRIUS

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMAS

13. Mokykla, įgyvendindama socialinių įgūdžių ugdymo programą, renkasi organizavimo formą, ugdymo turinį pateikia dalykais arba veiklomis, atsižvelgdama į asmens galias.

14. **Socialinių įgūdžių ugdymo programai įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę, neįėjusiems pagrindinio išsilavinimo:**

Veiklos sritys, dalykai	Ugdymo metai	I	II	III	Iš viso I–III mokymosi metais
Bendrasis ugdymas		12–14	12–14	12–14	38–42
Dorinis ugdymas		1	1	1	3
Komunikacinė veikla arba Kalbos ir bendravimo ugdymas*		3–5	3–5	3–5	9–15
Užsienio kalbos mokymas**		0–2	0–2	0–2	0–6
Pažintinė veikla		2	2	2	6
Orientacinė veikla		0–2	0–2	0–2	0–6
Informacinės technologijos**		0–2	0–2	0–2	0–6
Medijų ir informacinis raštingumas **		0–2	0–2	0–2	0–6
Meninė veikla ar technologijos		1–3	1–3	1–3	3–9
Fizinė (sveikatos ugdymo, stiprinimo) veikla		3	3	3	9
Mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti skiriama veikla		12–14	14–16	14–16	38–46
Socialinio, technologinio, meninio ugdymo veikla*** Savarankiškumo ugdymas****					
Technologinių, verslumo įgūdžių ugdymo, praktinė, projektinė veikla, pažinties su profesijomis veikla		12–14	14–16	14–16	38–46
Iš viso		24–28	26–30	26–30	76–88
Neformalusis švietimas		2	2	2	6

Pastabos:

* veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakytinė ir rašytinė lietuvių kalba) ir intelekto sutrikimų turintiems vaikams, bendraujantiems alternatyviuoju būdu;

** veikla, organizuojama atsižvelgiant į mokyklos galimybes ir mokinių gebėjimus bei galias. Mokykla veiklą planuoja ir organizuoja, atsižvelgdama į ugdymo aplinką, mokinio galimybes ir poreikius;

*** veikla, skiriama mokinių meniniams ir technologiniams darbams, buities kultūrai, savitvarkai, namų ruošai, ūkio darbams;

**** veikla, skiriama pagrindinėms funkcijoms lavinti, naudojimosi specialiosiomis priemonėmis (ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, kompiuterinėmis technologijomis, buities įranga, buitinais įrankiais) ar kitiems kasdieniams savarankiškumą didinantiems įgūdžiams formuoti, orientacijai erdvėje, mobilumo, alternatyviosios komunikacijos įgūdžiams ugdyti.

15. Įvairių socialinio ugdymo, technologinio (darbinio) ugdymo ir (ar) savarankiškumo ugdymo veiklų pamokų per savaitę skaičių galima keisti, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, mokyklos galimybes, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokinių pageidavimus. Veiklos gali būti keičiamos dalykais, atsižvelgiant į mokinio galias ir gebėjimus, ir kai ugdymas teikiamas laikinojoje grupėje kartu su kitų klasių mokiniais.

16. Įgyvendindama socialinio ugdymo veiklas, mokykla gali ieškoti šioms veikloms organizuoti pritaikytų visuomenei atvirų, socialinėje erdvėje esančių aplinkų, socialinių partnerių, galinčių sudaryti sąlygas šioms veikloms vykdyti, taip pat, bendradarbiaudama su kitomis mokyklomis, gali ieškoti universalaus dizaino įstaigų, galinčių padėti vykdyti šias veiklas.

17. Logopedo arba kitoms specialiosioms pratyboms skiriamos 2 pamokos 3 mokiniams per savaitę.

18. Individualioms sveikatos ugdymo pratyboms gali būti skiriama iki 2 pamokų per savaitę mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų.

19. Veiklos gali būti integruojamos, jungiamos, keičiamos, siūlomos naujos, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, sąlygas, dėl kurių koreguojamas ugdymo procesas.

**2017–2018 IR 2018–2019 MOKSLO METŲ
PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ
BENDRIEJI UGDYMO PLANAI**

2017-08-04. Tiražas 2 000 egz.

Išleido Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras,
Geležinio Vilko g. 12, 03163 Vilnius

Spausdino UAB „Indigo Print“, Piliakalnio g. 1, 46223 Kaunas

